

Jernbanenett på det europeiske fastland og kan overføre tropper fra øst til vest på kort varsel. De har fordelen av den såkalte indre linje. De hadde samme fordelen under forrige verdenskrig, men deres stilling er mindre gunstig denne gang, idet avstanden mellom øst- og vestfronten er meget større. Transporten vil i dag være en meget større påkjenning for jernbanenettet, og det er alt på forhånd Tysklands svakeste punkt. Det er en kjent sak at Hitler før krigens forsømte jernbanene til fordelen for de store bilveier, og det tyske jernbanemateriell er gammelt og slitt. Bombingen i vest har ødelagt jernbaneknutepunkter og verksteder. Angrep på tog om dagen har ødelagt mellom 150 og 200 lokomotiver i måneden. Den voldige utstrekning av de besatte områder truer med å berøve fienden fordelen med den indre linje. Det har av den grunn vært gjort på at tyskene vilde øppi en del av de besatte områder og forkorte linjen. Det er kommet mange meldinger om at tyskene bygger en indre forsvarslinje fra Riga til Odessa i syd, langs Balkan og Alpen og videre langs Rhinen. En slik forkortelse av fronten vilde by på mange for deler når tyskene ville få øverst til å føre en defensiv krig. Men på den annen side vil en frivillig rømming av en større del av det besatte område være meget botenklig for det første på grunn av den moralske virkning det vilde ha, og for det annet av militære grunner. Det kunde bli meget stjernesvært for Tysklands krigsindustri. Enhver oppgivelse av en del av det besatte område vilde bøyte at de allierte ville få flyplasser nærmere det industriområdet som ennu ikke har vært utsatt for systematisk bombing.

De allierte flyvåpen søker metodisk å ødelegge Ruhrrområdet. Før krigens nedevar med at Ruhr hadde omtront to tredjedeler av den tyske tungindustri. Alt før krigens var en del flyttet fordi man var klar over at Ruhr hadde en meget utsatt strategisk beliggenhet. Denne utvikling har fortsatt under krigens, men man regner ennu at omtront en tredjedel av tungindustrien ligger i Ruhr. Dertil kommer kullgrubene som i stadig høyere grad gir grunnlaget for hele krigsindustrien som råstoff for fabrikasjonen av syntetisk olje. En del av industrien i Ruhr er flyttet mot øst og syd, hvor den er satt i kamflert. Det er imidlertid ikke mulig å spre stål og jern på denne måten, og den er ennu koncentrert i et bolte fra Tsjekkoslovakia til Østerrike og til øvre Schlesien. Hvis tyskene øgav Italia, ville de allierte få flyplasser i Nord-Italia og kunde derfra bombe fabrikene i Østerrike og Tsjekkoslovakia. Hvis russene kom tilstrekkelig langt fram i øst, ville de kunne begynne en systematisk bombing av Schlesien.

Tyskene konentrerer sitt luftforsvar i vest. Over halvparten av deres jagerer er sendt her. Hvis de allierte var i stand til å åpne en systematisk bombing av Tyskland fra syd og øst, ville tyskene bli nødt til å spre sitt luftforsvar og deres motstandskraft ville bli sterkt svekket. Derfor må man regne med at tyskene vil forsøke å holde storparten av det besatte området, til tross for alle de ulomper som dette vil føre med seg.

NYHETENE igår kveld:

Gresko geriljatrigere har avskåret jernbanebroen mellom Athen og Salonicke. Greske friskaror til sjøs har utført vidstrakte operasjoner mot fiendtlig skipsfart i Egearhavet. Ifølge et telegram fra Stockholm skal den italienske flåten ha sunket tilflukt i Adriaterhavet. Under en kamp mellom friskaror og besettskostropper i Montenegro ble nylig divisjonen fra Tyskland og vasallstatene drevet på flukt. 3 tyske divisjoner ble revet op. - En konvoi med store kanadiske forstyrrelser er kommet til Storbritannia. - Britiske fly senket mandag 2 tyske skip utenfor den nordlandske kyst. Et tredje ble satt i brand og to andre skadet. Britiske fly ble natt til mandag mål i Orleans.

NYHETENE i kveld:

Flyangrep. En stor styrke britiske bombefly angrep i natt København, og en mindre styrke angrep ubåtsbasjonen og havnen i Hamburg. Minst ble lagt i fiendtlig farvann. 25 fly savnes. Britiske jagerer på tokt over Frankrike angrep jernbanomål. Andre jagerfly angrep i natt en fiendtlig konvoi for tredje gang på tre dager. Et forsyningsskip og to øskottfartøier ble skadet i Kanalen. Ingen britiske fly gikk tapt. Igår bombet øvre amerikanske bombefly ubåtsbasjonen Sta. Nazaire. Det var ikke mange tyske jagerer oppo, men en del ble allikevel slutt ned. 6 amerikanske bombefly savnes. Over Storbritannia var det ingen tysk flyvirksemhet i natt. - Sidon krigsbygningene er 400 fiendtlig skip blitt senket eller sterkt skadet av britiske minor. Blant disse er passasjerskipet Gneisenau og to tegfører i Storsjøen. - I Middelhavsrådet ble igår havnebyen Livorno angrepet av 100 flyvende festninger. Britiske bombefly angrep San Giovanni natt til igår. Andre mål igår var flyplasser, havner og jernbanetomter på Sicilia og Sardinia.

Fra Stockholm er det kommet melding om at tyske ubåtsmannskaper og undervoffiser nylig skal være satt i Akershus fengsel i Oslo. Meldingen er ikke bekreftet.

Det fjerne østen. Et amerikansk kommunike melder at alliertes styrke i dag har landsatt tropper på fire øyer i det sydværtlige Stillahav og har besatt et nytt punkt på nordkysten av New Guinea. Et kommunike fra Washington i kveld melder at de allierte har fremgang. Landsettingen fant sted på forskjellige steder i Salomon-øygruppen. Saldos har en amerikansk styrke besatt havnen Biru på den sydøstlige øde av New Georgia. Under landssettingen på øya Rendova, like syd for New Georgia ble tropene utsatt for et kraftig japansk flyangrep. 65 japanske fly ble skutt ned. Et amerikansk transportskip ble senket, men alle ombord ble reddet. Landgangen ved Biru foregikk mens det ennå var mørkt i dag morges, under et sterkt alliert luftdekke. Samtidig angrep allierte fly japanske baser ved Salamaua og Rabaul. Landsettingen på New Guinaa fant sted i Nassaubukta. De nye stillinger her truer de japanske baser på Munda-øya og er en direkte trusel mot Salamaua som bare ligg 24 km bort. Også Tobriand og Woodlarka utenfor kysten ble besatt. Den manu som ledet landssettingen i Nassaubukta var generalløytnant Krüger under general Mac Arthur. I februar i år ble det kunngjort at Krüger var fratatt ledelsen av den 3dje arme for å lede et homologt vorv. Han er nå leder for den amerikanske 6te arme.

Middelhavet. Den allierte luftvirksomheten i Middelhavet fortsetter med voldsomme konsekvenser angrep mot Sicilia. I går ble Messina påly angrepet og fire andre mål på øya. Det var det annet nattangrep på rad mot Messina. Speiderfotografier viser at store deler av byens havne- og industriområder nå bare er ruinhaug. Under et angrep på Palermo i går møtte de allierte fly omtront ingen motstand. De allierte mistet to fly og skjøt ned 5 fiendtlig fly, mens et sjette ble skutt ned av fly fra Malta. Det britiske admiralitet melder at britiske undervannsbåter har senket fire skip i italiensk farvann, et stort transportskip og et stort og et middelstort forsyningsskip. Det middelstørste var sannsynligvis lastet med ammunisjon, det eksploderte så voldsamt at undervannsbåten rystet. I en felles ordlæring fra det britiske og amerikanske luftkommando heter det at det nå er opprettet et fullstendig luftdekke over stredet ved Sicilia og sjørutet fra Gibraltar til Suez er fullt ut kontrollert av de allierte. Det påpekes at de allierte herredømme over sjørutene i Middelhavet og den stadige bombingen av Sicilia holder på å ødelegge øyas kommunikasjoner. Sicilia og Sardinia er nå så godt som beleirede øyer.

Hellas. Etter de allierte luftangrepene mot Hellas i forrige uke er det forekommot demonstrasjoner blant befolkningen. I Athen, Salonicke og andre steder kom det til sammenstøt med troppene. Det ble fortatt hundrevis av arrestasjoner og mange mennesker ble også henrettet.

Italia. Fra Italia er det nådd fram til London noen eksempler av flyveblader som er utgitt av antifascistiske kretser og som viser at opposisjonen er blitt stadig sterkere. Flyvebladene oppfordrer det italienske folk til å styrte lederne først og for sent. Utskiftingen av tillitsmann i det fascistiske parti fortsetter. De gir uttrykk for dyptgående motsetninger som mør og mør kommer til uttrykk på overflaten.

Frankrike. Admiral Robert, Vichys høykommissær i Frank Vestindia har i en kringkastings tale opplyst at han har sendt en utsending til Washington for å ta skritt til å få overført myndigheten over øya fra Vichy til den franske nasjonalkomite i Algier. Vestindia var det siste franske oversjøiske område som mottok ordrer fra Vichy. Det sies at Vestindias befolkning er meget tilfreds med Roberts molder. - I en tale i Underhuset i dag kom Churchill inn på den politiske situasjonen i Nordafrika. Han novnte at det nå etter langvarige diskusjoner var enighet om ordningen og kontrollen av de franske vopnede styrker og at de Gaulle og Giraud har avgitt en folles erklæring om at det ikke vil bli noen forandring i den franske overkommando. Churchill sa at en måtte ikke legge for stor vekt på onkelte personer. Det er nasjonalkomiteen som har den fulle myndighet over alle franskmenn. Alle må sette personlige hensyn til side for Frankrikes samlede interesser. Det har ikke vært Storbritannias politikk å støtte et medlem av nasjonalkomiteen fremfor et annet. Den britiske regjering mener at det franske selv vil komme til å bestemme ledelsen av Frankrike når det kan gi sin vilje uttrykk under frie forhold.

Churchills tale. Churchill novnte i sin tale i dag bl. a. at det blir samlet meget verdifullt materiale til påvisning av tyskernes utplyndring av Europa. De forrente stater, Sovjetunionen, China og alle de allierte regjeringer er representert i en komite i London som behandler dette spørsmål. Man er fullt oppmerksom på at tyskene har truet og sog inn i industrien overalt i det besatte Europa.

Kronprins Olav fyller i morgen 40 år. I den anledning ble han av forsvarsminister Oscar Torp hyldet på vegne av den norske regjering.

Mandag 5. juli 1943

Nr. 77

O.V.

VÅR UWLJE MOT TYSKEKNE ER AV GAMMEL DATO. Omkring 1810 ble Norge besøkt av en kjent tysk vitenskapsmann, mineralogen Johann Fr. Ludw. Hausmann, den senere professor i Helsingør. Hausmann er en av de utallige tyskere som plagues av ulykkelig kjærlighet til vårt land, og det er ikke måte på hvordan han reser folket. Dette sørgegjørene er det for ham å mætte konstatera at nordmannene har svært lite til øvers for tyskere. Herom anstiller han følgende spørreundersøkelse:

"Men hvorav skal man forklare seg den motvilje som nordmannene har mot de fjern tyskere, med hvilke de dog kommer i så ytterst liten forbindelse og som de bare høster fordel av i handel? (Denne uriktigste påstanden får stå for Hausmanns regning). Hos nordmannene i alminnelighet råder det en meget ugunstig forestilling om den tyske nasjonalkarakter, en forestilling som ikke er helt ulik den som hersket blant romerne over for gallorane.... Jeg ønsker etter grunn til denne forestilling og fant da at den antagelig er å tilskrive onkelte reisende, tyske spekulanter, sletto kunstnere o.s.v. som forsøkte sin lykke i fjernes land da de av en eller annen grunn ikke kunne gjøre sine talenter gjeldende i hjemmet, og her var i stand til å bedra godhjertede mennesker som ikke kjente deres egenskaper. Av slike tyske vagabonder traff jeg selv noen på min reise i Norge, overfor hvilke jeg ofte fragtikk landsmannskapet...."

Hausmann kan vero gla han døde for hundre år siden. Hans egne landsmenn bærer skylden for at vår innstilling til tyskene nå er proget av uendelig moget størrø motvilje enn den var i hans tid.

FLEIRE SLAGS MØRKJEGGING. Ullern kirke var før skinnende hvit. Nå er den etter tyskernes ordre blitt mørk - gråblå. Ullern skole er også blitt kamuflasjemalt, men det har tyskene gjort selv. Like ved ligger Radiumhospitalet. Etter ordre skal også det males om fra lyst til mørkt.

NY TRANSPORT FRA GRINI. "Monte Rose" avgikk tirsdag fra Oslo til Tyskland med en ny cauling fanger fra Grini, 120 mannlige og 30 kvinnelige. Det hevdes at fru professor Salvesen, vår avdøde drommings venninne, var blant fangene.

JAK WERNER, som skrev den berømte boken om "Den store offensiven" har skrevet en ny bok hvor han påviser at vinterkrigen 1942-43 for godt beviste at den tyske statologi og taktikk har spilt avgjørende bankerott. Russene brukte tilintetgjørelsesstaktikken og brøt ned den tyske strategi som gikk ut på å blokere Russland for olje. Det er bevist at den russiske her er i stand til å motstå en hvilken som helst tysk offensiv som måtte komme og at den tyske her derfor med sikkerhet går sin undgang i møte. Russene følger 3 hovedprinsipper i sin krigføring: 1. økonomisk bruk av sine troppestyrker og hensiktsmessig opphopning av materialer. 2. Systematisk svekkelse av fienden ved både defensiv og offensiv. 3. Avgjørende offensiv når fienden er gått trott.

NSBHMNSOBILISERINGEN. Avgift til "hjelpefondet for næringslivet". For å gjøre folk arbeidsløse slik at de kan utskrives til tvangsarbeide for tyskene er NS gått i gang med å "rasjonalisere" næringslivet. Nasjonserte næringsorganisasjoner arbeider med planer om å nedlegge, innskrinere eller samanslutte en rekke bedrifter. De næringsdrivende motsetter seg alle disse planer som kan ha til formål å hjelpe fienden o. hvis virking er å ødelegge norsk næringsliv.

I disse dager er NS gjennom ligningsmyndighetene gått i gang med å innkreve en "avgift til hjelpefondet for næringslivet". Hjelpefondet skal brukes til ørstating overfor firmer som "rasjonaliseres". Fondet skal imidlertid forvaltes av de nazistiske næringsorganisasjoner, og man har dor ved ingen garanti for hvordan det blir brukt.

Når vi motsetter oss tvangsutskrivningen, når vi nekter å møte, når de næringsdrivende for å beskytte seg og sine arbeidere nekter å modvirke til "rasjonaliseringen", så kan vi heller ikke hjelpe NS til å finansiere ødeleggelsesverket og dermed bidra til å skaffe fienden hjelpetropper mot oss selv. - Parolen må derfor være:

ENGEN MA EN VILLIG BATTLE AVGJØREN TIL "HJELPEFONDENT FOR NÆRINGS-LIVET".

CORCHILLS TALE. Churchill holdt en tale i går. Her er noen av hovedpunktene i talen: Eni her i alle hundre dager vert den beste måned av alle de 46 månedene krigen har vart. En allierte nybygning av skip er fra 7 til 10 ganger større enn de tap som de allierte har blitt påført i juni. Sidon midten av mai er så å si ikke et oneste skip blitt senket i Nordatlanten. Angående de alliertes luftoffensiv mot Tyskland opplysto Churchill at det britiske lufttvippen i den første halvdel av 1943 har kastet 35 ganger så stor bombelast over Tyskland som Luftwaffen til sammen har kastet over Storbritannia. Om krigen i Middelhavet uttalte Churchill at det er høyst sannsynlig at det vil komme til kraftige kamper i Middelhavsmrådet og andre steder før høstom i omme. Hittil har Italia bare vært utsatt for isolerede og sporadisk bombing. Til slutt gjentok Churchill at de forrente nasjonene krever betingelseslös overgivelse fra de nazistiske, fascistiske og japanske tyranner. Deres evne til å gjøre motstand må fullstendig knakkos, og de må fåt og holdt gi seg over til vår barhjertighet.

FØRLISTET UTLEVNELSE AV DIKTERHØVDING. Knut Hamsun er i anledning av sitt 80-års førfødsel på kongebosyklett utnevnt til dikterhøvding. De tyske aviser på norsk i Oslo har siden ikke kunnet revne ham uten med dette appendixs. De moner nok at når de som propagandafører etter hvert kaller ham dikterhøvding, blir han det. For å være dikterhøvding, må man nødvendigvis være dikter. Er Knut Hamsun det? Er det ikke bare en meget stor forfatter han er? Førskjellen på dikter og forfatter? Det er få diktere i verdenslitteraturen, men uhype mengder av forfattere. Hos en dikter yrer det med skikkelse som ikke er i familie med hverandre. Shakespeare, Goethe, Ibsen, Strindberg, Tolstoy. Skikkelsene deres er forskjellige som menneskene i livet. Forfatteren har derimot sitt lille persongalleri som ikke kan fornekte blodets bånd. Hamsuns vidunderlige galleri er ikke stort. Den mannlige vedpersonen i det er Hamsun under forskjellig navn.

Et av navnene er Benoni. Knut Hamsun lot en gang sin Benoni komme til kirken i tre trøyer utenpå hverandre. Han ville ruve. For et års tid siden kunne man se Knut Hamsun andre stille omkring i Oslo sentrum med 3 NS-merker på trøyeoppslaget. Verst et lite. Under et mellomstort. Nederst et stort. Han kunne kalle det en pyramide av NS-merker. Han kunne også kalle det 3 trøyer utenpå hverandre. Hamsun ville ruve benonisk. Den som så Hamsun med de tre merkene over hverandre først heimeligheten med den forslagent herognende Benonis charme. Benoni er selvportrett. Da back på Sirilund la seg syk fordi han ikke fikk lov til å ha bedyden sin, skulle Benoni administrere statene og fiskelastene. Det ble tull. Da Benoni Hamsun skulle forkynne på pressekongressen i Wien, prøvde han seg med handel og skip han også. "Også mitt eget bortgjente land har fått smake Englands makt og maktmisbruk fra slekt til slekt", sa han, "like til tommeskruen over vår handel og terroren over vår sjøfart, ja like til Secret Service innenfor våre styrer." "Alt har vi fått erfare", sa han i tillegg.ikkja, det gikk Knut Hamsun like illle som det gikk Benoni, da han rotet seg bort i handel og sjøfart. Det ble tull også for Benoni opphav, Knut Hamsun. Verst ble det for ham da han ga seg inn på Secret Service for Benoni opphav, Knut Hamsun. Verst ble det for ham da han ga seg inn på Secret Service, for da glemt han å sammenligne med Gestapo. Han glemt de tommeskruer, Gestapo har sørget for på norske fingre, han glemt de istykkerslattede kinnen, de innslattede tenner, de sammentrykte ribben, de sørdertrampede maver, de omvridde armer og ben og utstrukne nebler på norske kropper, han glemt deporteringen av landsmenn og av kvinner ned til "Europa". Den nyårlende dikterhøvding glemt at det bortgjente Norge skal bli et råstopp- og slaveydende land til Hitler-Tyskland. Han glemt at stortyske bountrere av Hamsuns forfatterskap har erklart at havnen Oslo og Bergen er for umulig store for et lite folk som det norske; deres tømmer skal kameratslig overføres til Bremen og Hamburg, trekkes bort fra oceanene og puttes inn i Østersjøen - når Hitlertyskland har vunnet krigen! Det er ikke fordi Hamsun er 84 år at han har glemt alt dette. Det er en understrøm i hans forfatterskap som her bryter fram. Siden han var ung har han drømt om en Adolf Hitler som skulle sette verden på kant. Hans Ivar Karoen er et vitnemål om det. Selv uttrykket i Wienerbudskalet sette verden på kant finner vi i hans forfatterskap så tidlig som i 1893. Det står i diktet "Verden holder" i et julhefte fra dette år. Hvorfor har han ikke gjenopptrykt det noen gang, så mange utgaver det er kommet av ham? Det lønte seg ikke. Det var ikke konjunktur for det. Benoni lukket godt konjunktur innenfor sin egen lille snevre bygdramme. Det saume gjorde Knut Hamsun. En nå mente han at det lønte seg å rydde holt ut. Han var takknemlig over alle de lesere han hadde fått i Tyskland. Derfor reiste han nedover og laget budskap og tok imot hyllest. Skal vi godta Knut Hamsuns utnevnelse til dikterhøvding?

Det er folket som godtar den som høvding skal være. Vi norske godtar ham som forfatterhøvding for treenigheten Finn Alvsøren, Kristian Gundelach og Asmund Sveen. Men utøver detsier vi nei takk til alt høvdingskap. For oss vil han vedblå å være det han alltid har vært - hr. forfatteren Knut Hamsun.

Hans opptræden i Wien tvinger oss til et lettere tilbakeblick på den mellomaldrende Hamsun. I sitt foredrag "Rer de unge" i 1912 sa han bl.a.: "Det blott syn av alderdomme er i sine virkninger ute av behag. Det aldrende menneske er bare en rest av et menneske. Henneset blir stygt med årene, side gjør hensigtsmålstedet, det er slukt i sitt blikk. Det gamle menneske rygg luter, det er mer eller mindre skaldet, det er slukt i sitt blikk. Det gamle menneske spiser stygt, det blir mindre nævere regnende med hvordan det gjør tingene, og dets hender er usikre." Ved sin opptreden i Wien har hr. forfatteren Knut Hamsun vist rihtigheten av sine egne ord fra 1912 - at det gamle menneske blir endog særlig mindre nævere regnende med hvordan det gjør tingene. Men at det skulle kunne bli så lite nævere regnende som hr. forfatteren Knut Hamsun ble i Wien før noen dager siden, mitte maskje ikke den saume man da han som mellomaldrende sto i studentersamfunnet og vret de unge. Knut Hamsuns forræderi i mai 1940, da han ikke oppfordringen om å henge bøssen på vegg i kampen mot torpederinger av også norske skip med norske menn ombord var enda styggere. Men hans fall på Wienerkongressen var aller styggest. Det var ikke lenger han der kom med. At det var tull mytter ikke til umskyldning. Først det var lågnar han der kom med.

Torpederinger av også norske skip med norske menn ombord var bare meningsuttringer, fall på Wienerkongressen var aller styggest. Det var ikke lenger han der kom med. At det var tull mytter ikke til umskyldning. Først det var lågnar han der kom med.

Service var ondartet. Knut Hamsuns løgnor var forresten - i overensstemmelse med tvs' oppskrift - blandet opp med noen sannhet, slik som denne: "Siden skulle jeg jo erfare at størsteparten av mine landsmenn holdt på engelskmennene framfor noe annet folk i Europa. Og de gjør det den dag i dag."

For denne sannhets skyld skal vi tross alt ikke forkaste Hamsun som uhensiktsmessig. Men høyere enn enn til hr. forfatter kan vi ikke godta ham. Vil det derimot lykkes for ham å bli mere høyaktet i Hitler-tyskland enn de øvrige norske quislinger er blitt, skal vi villig skjenke ham bort. Etter Hitlers gjestespill i Norge vil vi ikke lenger ha brukt for ham her, vil vi ikke lenger være innstilt på charmorende Hamsun-skjønnheter. Det blotte syn av den unge, den mello-meldrende og gamle Hamsun vil i sine virkninger være uten behag.

NYHETENE SØNDAG KVELD :

Det fjerne østen. En alliert målmann har erklært at operasjonene i det sydvestlige Stillehav fortsetter å utvikle seg kirkeloft. Den japanske garnisonen på Rendova-øya er blitt utslettet. Under luftkamper over Rondova og New Georgia onsdag og torsdag ble 123 japanske fly ødelagt på bekostning av 25 allierte. I området på New Guinea befinner allierte troppene sine stillinger i Nassau-bukta. Det blir meldt i dag at allierte styrker er i kamp med japanske patruljer i nærheten av Salamaua. Allierte krigsskip har bombardert japanske stillinger på Vangunu-øya syd for New Georgia. Tidligere bombarderte allierte krigsskip japanske øybaser nord for New Georgia. En japansk flåte-styrke er slått på flukt ved Rendova. De tre japanske flyplasser ved Rabaul på New Britain er blitt kraftig bombardert fire netter på rad. Middelhavet. I går utførte allierte flystyrker fra Nordafrika sitt kraftigste angrep siden Pantelleria og Lampedusa falt. 8 av fiendens flyplasser på Sicilia og Sardinia ble angrepet i dagslys i går. De allierte fly møtte betydelig motstand. 11 av fiendens fly ble skutt ned, 10 allierte savnes. Foregående natt ble Trapani på Vestsicilia og Olbia på Sardinia angrepet. Kringkastingsstasjonen på Sydsardinia ble rammet. Angrepene var kraftige og koncentrerte og omfattet flytyper av alle slag, fra svære flyvom-de festninger til lette jagere.

Nytt angrep på Køln. En stor styrke britiske bombefly angrep i natt de viktigste industriområdene i Køln, nemlig Deutz og Kalk som ligger på østsiden av Rhinen. Det var det annet angrep på en uke. Etter de foreløpige meldinger fremgår det at angrepet var koncentrisk og virkningsfullt. I on melding etter det kraftige angrepet sist mandag heter det at Køln nå er en kjempemessig valplass der ruinhaugene raker opp midt i ødeleggelsene. - I går ble også mål i Hamburg og Ruhr angrepet og det ble lagt miner i fiendtlig farvann. 32 bombefly savnes fra de forskjellige operasjoner. Transportmål og industriområder i Nordfrankrike, Holland og Belgia ble også angrepet. Italia. Den antifascistiske undergrunnsbevegelsen har utført en økret virksomhet i de siste måneder og arbeider nå også blant italienerne i Frankrike. Det er blitt delt ut flyveblader blant italienske soldater og sivile i Frankrike der disse blir oppfordret til å samle seg mot Mussolini og motsette seg de bostommelser som Mussolini har sendt ut om å arbeide i den italienske krigsindustri. I et av flyvebladene heter det: La oss holde sammen for å verge våre liv og familier og det vi har utrettet ved vårt eget arbeide. Observer har nylig hatt en artikkkel om Italia der det heter: Det arbeid som blir utført av det italienske Aksjonsparti som ble stiftet i Italia i januar i år tar sikte på å få innført en ny konstitusjon i Italia. Den nye bevegelsen vil være med på opprettelsen av en europeisk føderasjon av frie, demokratiske folk.

Østeuropa. Det blir meldt at jugoslaviske patriotiske styrker er i aksjon midt i sentret av landet. Således er jernbanen i nærheten av Sarajevo brukt. I Østjugoslavia er et SS troppetog ødelagt og et ammunisjonstog er sprengt i luften. - I Roma er den romanske statssjef general Antonescu mottatt i audiens hos paven. En mener at den romanske regjering underhånden gjør anstrengelser for å komme over på de alliertes side mod det påskudd at kampon mot Russland var selvforsvar. Russland. Det blir meldt om rekognoseringstokter mot Bjelgorod syd for nøkkelstillingen Orel. Tyskorno har nå satt i gang operasjoner i stor skala mot de russiske friskarer. I Kuban har russerne erobret en stort befestet stilling på Tamanhalvøya. De russiske friskarer i Ukraina har avsporet 17 tyske militærtog i løpet av de siste 14 dager. 4. juli, den amerikanske frihetsdag, ble feiret i dag av hundretusen amerikanske soldater i Storbritannia og Nordafrika. General Eisenhower holdt en tale til de allierte styrker hvor han sa at han så frem til den dag da de kunne feire ikke bare den amerikanske frihetsdag, men en frihetsdag for alle de forente nasjonene som nå er undertrykt. En annen taler uttalte: Mod den kampånd, besluttsomhet og mot som hørskor på de britiske øyer og som ikke gjør seg mindre gjoldende på andre krigsskuiplasser er jeg forvist om at vi vil oppnå en fred som vil sikre oss retten til å leve vårt liv i frihet under lykkelige kår.

LONDON - RADIO

Nr. 78

Tirsdag 6. juli 1943 kl. 12.30

3 Arg.

Tysk støtteskifte i øst. Det russiske kommunike i dag melder at den nye tyske offensiven fortsatte hele natten ved det russiske framspringet ved Kursk-Orel. Tilsammen er 10000 tyskere drept og 738 tyske tanks gjort kampdyktige siden offensiven tok til i grålyshningen mandag morgen. De første meldinger om den nye tyske offensiven ble gitt i det sovjetrussiske kommunike sent i går kveld, der det het at tyskerne hadde grep til ofensiven i Orel-Kursk-Bjelgorod-området med store mengder infanteri og tanks, men at samtlige angrep var slått tilbake med stor tap for fienden. På enkelte steder har tyskene drovet inn små kilometer i våre stillinger i Kursk-Orel-avsnittet, het det, men disse er imidlertid av liten betydning. Etter nattens kamper har tyskene hatt 4000 falne i Kursk-Orel-avsnittet, mens det er drept 2000 tyskere i Bjelgorod-avsnittet. Nord for Orel fallt 600 tyskere. 586 tyske tanks ble ødelagt første dag, men etter de siste meldinger er tallt på ødelagte tyske tanks nå kommet opp i 738. Også ved Mtsensk, 50 km nordøst for Orel, er det kommet til voldsomme kamper. - Om de første stadior av angrepet skriver Krasnyi Sosna (Den røde Stjerne): På et forholdsvis lite avsnitt kom det plutselig voltonde 200 tyske tanks. Tyskene hadde ventet at de fullstendig skulle lamme det russiske forsvar ved å slå til så uvontet, men de har forøgnet seg, og slagfeltet er nå strødd med tusenvis av tyske lik.

Sikorski død - et smertelig tap for de allierte nasjonene. Polens statsminister, general Sikorski, omkom under en flyulykke søndag kveld. Hans Liberatorfly falt ned like etter at det var startet fra Gibraltar med kurs mot Storbritannia. Alle ombordværende i flyet ble drept, unntatt flyets fører, som ble hardt såret. Sammen med Sikorski omkom hans datter, som også var ombord i flyet. - Den polske regjering trådte sammen mandag morgen under ledelse av president Raczkiewicz. Det ble besluttet at den polske visestatsminister foreløpig skal overta general Sikorskis funksjoner som statsminister, mens forsvarsministren skal overta den øverste militære ledelsen. - General Sikorskis like ble i går kveld ført i prosesjon til den katolske katedral i Gibraltar. Fra tidlig i morgoen har store menneskemengder defilert forbi hans båre. Medlemmer av den polske koloni i London var i dag tilstede ved en sjølemesse i den polske kirke i London. - Statsminister Churchill reiste seg i underhuset i dag og holdt en minnemøte over general Sikorski. Sikorskis død, uttalte Churchill, betyr et ytterst smertelig tap for de allierte nasjonene. Han fremhøvet Sikorskis fremragende egenskaper som statsmann og som effiser, og uttalte at da han inngikk sin overenskomst med Stalin den 1. juli 1941 viste han et glimrende eksempel på politisk klokhet. Den tsjekkoslovakiske president Benes uttalte i on kringkastingstale i går kveld at mod general Sikorski er on av den anmen verdenskrigs store skikkeler gatt bort.

Britisk strandhogg på Krata. Små britiske styrker har vært i land på Krata hvor de uten selv å høre noen tap har utført ødeleggelse på flyplassen på øya. En rekke fly ble ødelagt, og det ble satt brann på en rekke bensinlagre på øya. Den britiske regjering sendte en advarsel til øyas befolkning der det het at dette raid ikke var innledningen til en invasjon. Befolkningen ble oppfordret til ikke å foreta seg noe uoverilet, men ventte med å gripe til våpen til signalen kommer. - Operasjonene blir betegnet som vellykkede, og de allierte har ikke mistet noen mann.

I Italia. Roma rørdie har kringkastet en tale som Mussolini holdt for 10 dager siden, der han innrømmet at det har rast streikar i Italia og at befolkningen er fiendtlig innstilt overfor nye forordninger.

Amerikansk-japansk sjøslag ved New Georgia. Det amerikanske marindepartmentet melder i et kommuniko tidlig i dag morges at det raser et voldsomt sjøslag mellom japansk og amerikansk marinehøster utenfor Kula-bukta nord for New Georgia i Salomongruppen.

Marmore enkelthøster mangler. Tidligere er det meldt at amerikanerne hadde bombet avner på begge sider av Kulabukta. London meldte i går at amerikanske tropper har gjort landgang på Vangunu-øya syd for New Georgia og laget den japanske garnison på flukt. Lyfronten. Allierte fly har rettet en rekke kraftige angrep mot mål på Sicilia og Sardinia, blant annet Marsala, Licata, Cemiso og Gerbini. 12 allierte fly savnes, mens 45 tredelige fly ble skutt ned. Britiske jagorfly ødelaa i går kveld et vepnot tysk fartøy i 500 tonn utenfor den hollandske kyst. I går ble det meldt at allierte flyvere med en norsk flyver som los har satt et tysk skip i brann utenfor norskekysten. I dagslys søndag angrep allierte fly La Pallice og Amiens i Frankrike.

Den engelske krigsproduksjon øker. Den engelske minister for produksjonen, mr. Oliver Attlee, har opplyst at produksjonen av ammunisjon nå er så rikelig at produksjonen kan koncentreres om fly og annet krigsmateriell.

Glidefly krysser Atlanten. For første gang har et glidefly trukket av et 2-motors bombefly krysset Atlanteren, en strekning på 4800 km. Glideflyet var fullastet med krigsmateriell.

PF TYSKE SOLDATERS KRIGSMORAL. For noen dager siden kom det til et vopnet sammonstøt mellom tyske og italienske styrker i den lille italienske by Battipaglia, som ligg 80 km sydøst for Napoli. En rekke tyskere ble drept. - Denne onkle melding fra BBC viser oss at de italienske soldatene krigsmoral neppe står høyt om dagen, og at forholdet mellom tyskere og italienere ikke er det beste. Men hvordan står det til med de tyske soldatene krigsmoral? At invasjonen kommer, er sikkert, men hvor og når? Dette spørsmål stiller sikkert den tyske soldat sog. Til tross for Goebbelts megafonpropaganda er det vel neppe tvil om at de allierte nærværing har blitt adskillig på de tyske soldatene nervær. Det viser blant annet det opprop som von Falkenhurst i desist dagene har funnet det nødvendig å slå opp i de tyske forlegningene i Norge, og hvor han appellerer til de tyske soldatene noe anlempne øresfølelse om ikke å begå den skjedige forbrytelser: å desertere. Oppropet viser at stadig flere tyske soldater har funnet stillingen uholdbar, og at de i stadig større mengder strømmer over til Sverige som flyktninger. Oppropet lyder i oversettelse:

Tyske soldat! Den skammelige øking av de tilfelle hvor mannskap og segar officerer stiller under min kommando har unndratt deg sin verneplikt ved å gå over på svensk område, gir meg forståelse til å oppdrene til øres- og pliktfølelsen hos alle tyske militærpersoner i Norge.

Beklagerligvis har den svenske regjeringen fragått de hittil gjeldende avtaler med riksregjeringen angående utlevering av deserterer. Under påkjenning av verdensfjerns bostørrelser i folkretten blir det nå i Sverige ydet asylrett til tyske militærpersoner, selv når de overskridet den svenske grense i uniform.

Jeg stoler på at denne uforklarlige holdning fra den svenske regjeringens side ikke vil bety noen fristelse for serbiske tyske soldater til å begå den skammelige forbrytelse som heter fanoflukt.

I dette britiske øyeblikk av den høyesteberedskap kommer det an på hver enkelt.

- Oppropet er undertegnet av generaloberst von Falkenhurst.

OSLO FORNØYELSESPARK på Tullinløkka i Oslo er et rent nazistisk foretagende, ledet av herren Barthel og Lund, og vi går ut fra som en selvfolge at det ikke blir knapt av noen gode nordmenn.

CRANIENBURGMETODER I AT. En herre ved navn Per Jenson, som i det daglige er trøppsfører i II Oslo Svoit og som for tiden fungerer som AT-befal har for en disiplinerforselser begått av en AT-gutt i Hodemarken Arboidsfylking, Ilseng pr. Hamar som straff gitt ham i oppdrag å tømme en latrinebøtte med toskje. Alt befall i Arbeidstjenesten (AT) er som kjent nå medlemmer av NS, og denne historie tjener som en utmerket illustrasjon på den ånd som hersker innen Arbeidstjenestens befall i dag.

TVANGSUTSKRIVNINGEN til den "nasjonale" arbeidsinnsats fortsetter, men blir overalt møtt med den mest innbitte motstand fra befolkningens side. Det er neppe tvil om at den motstand som er ydet har lagt store vanskeligheter i veien for nazistenes planer. Løgnen om den "nasjonale" arbeidsinnsats er det ingen som longer biter på. Det er ikke tvil om at arbeidsmobiliseringen så godt som utlukkende tjener tyske interesser. Tornboven har beklagt seg over at det går så tregt med utskrivningen, og har gitt ordre til at arbeidstagere i en rekke næringssgrupper skal utskrives. Det gjelder bl.a. instrumentmakere, frisører, gullsmeder, dekorasjonsmalere, leketøyfabrikanter, personettmakere, kunstververe, kjoramikere m.fl. Ideen med å sende inn falske skjemaer viste seg å være god, og den har brakt stor forvirring i arbeidskontorene. Vi sitter innto med informasjon om som viser at opptil 25% av skjemaene var falske. At dette har kostet nazistene en masse ekstraarbeid er det lett å tenke seg. De har ustanselig måttet undersøke i folkeregistrering og ringe opp til firmaene for å finne ut om skjemaene var ekte eller falske. Spesielt ved Oslo Arbeidskontor ser det ut til at det har rådet knottisk tilstander. Direktør Guldberg i Arbeidsdirektoratet har uttalt at mangelen på kvalifiserte funksjoner ved Oslo Arbeidskontor nå er så stor at det straks må gjøres noe før at utskrivningen av arbeidskraft fra Oslo ikke skal bli en fiasko. Til dette kommer at branden i Oslo Arbeidskontor for en stor del var volla.

DA EN HERRE og hans hund for en tid siden passerte Hirdheimen på Drammensveien i Oslo følte hunden trang til å tre av på naturens vegne og løftet på labben opp mot et av de store trær utenfor Hirdheimen. Dette ble iaktatt av en eldre hirdmann som sto på valkt. Hirdmannen overfussto hundens øjer, som til å begynne med trodde at dette var en dårlig spøk. Den alvorlige episoden ledet imidlertid hirdmannen til å tilkalle statspolitiet, og hundens øjer har gjennomgått en rekke ubehageligheter. Politipresident Askvig har personlig rykket ut i anledning sakon, og har av hirden fått i oppdrag å utfordre en plaint som skal slås opp på åstedet, og hvor det for fremtiden blir forbudt våre firbente venner å late vannet utenfor Hirdheimen.

Offensiven i Øst. I en oversikt over stillingen på Orol-Kursk-fronten da tyskene åpnet sin offensiv uttaler en militær målmann i Moskva: De tapene tyskene har hatt er de største en noen sinne har hørt om på så kort tid i denne krigen. Tapene er kommet opp i 30.000 falne, 1530 tanks og 640 fly. Det blir meldt offisielt fra Moskva at russene har et fast grep på sine stillinger. Bare på et par punkter i Bjelgorodavsnittet har fienden greidd å trenge inn i de russiske linjer. Imidlertid har russene her delvis gjennomgått sine stillinger ved motangrep og jobbet ut de tyske kilene. Tyskene har bare sine stillinger på solerte steder. Den Røde Stjernes skrivor at de tyske planer er åpenbart og blitt forpurret. Fra Ruter melder at Luftwaffe i går gikk til storstilte angrep på russiske stillinger, men de kan ikke oppnå herredømmet i luften. Det russiske informasjonskontor har sendt ut en utredning om det tyske angrepet, hvor det omtaler tyskernes forsök på å skjule samheten om den tyske offensiven i Midt-Øst. Tyskene har ikke desto mindre satt inn overordentlig store styrker av tanks og infanteri, nemlig 30 divisjoner, 15 panserdivisjoner, en motorisert divisjon og 14 infanteridivisjoner. Den tyske overkommando har også satt inn mange fly som er blitt overført ikke bare fra andre russiske frontar, men også fra Vest Europa. I slutten av juni ble 2 bomberformasjoner og en jagdstyrke overført fra vest, og 3. juli en tysk flystyrke fra Jugoslavia. Tyskene trodde åpenbart at ved å koncentrere sine hovedstyrker på et smalt frontavsnitt ville de være i stand til å omringe og utslette de russiske styrker som holdt stillingene ved Kursk. Men russene har et fast grep på sine stillinger. Etter at tyskene nå har fått den smokk de fortjener har de trukket halen mellom bena og hovedet at det ikke er dem som har gått til angrep. Russene underuruerer imidlertid ikke de styrker som nå er satt inn mot dem og advarer mot å trekke forhastede sluttninger om det ondolige utfall av kampon. Den avgjørende offensiven som tyskene har satt i gang har dog ikke hatt holl med seg de trofaste dagene. Grunnen er den nervøsitet og forvirring som hersker i den tyske overkommando. En militær medarbeider skriver: Nyheten fra Russland er gode. Tyskene har satt inn store mengder i dette avsnitt og har hittil hatt liten framgang. Den måten tyskene behandler nyhetene fra Russland på er også mangol på selvtilslit. Målet var å åpne et klart gjennombrudd. Bare den kjennsgjerning at de satte inn 3/4 av de samlede tyske panserstyrker viser hvor stor betydning de tiller det første angrep. Times' Stockholmstrospondent skriver at tyskernes plan utsløst var å komme holt uvontet på russene og oppnå store resultater ved et plutselig og uventet angrep. En mener at tyskene var nødt til å sette i gang noe, ikke bare av militære, men også av politiske grunner, idet hjemfronten etter den totale arbeidsmobiliseringen har vanskelig for å forstå uvirksheten mors amerikanske og britiske bombefly belter seg over de tyske industriområder. Den tyske fremstillingen av offensiven i Russland går ut på at de var tvungne til kamp fordi russene gikk til angrep. Denne fremstillingen har ikke annen hensikt enn å skaffe den tyske ledelsen et alibi hvis den skulle slå feil. De ventet at russene skulle bli knust i en fart. Den mørke de nå har med å skaffe seg et alibi viser at de selv har fått på utfallet. Middelhavet. De allierte flyangrep mot Sicilia fortsatte nesten uten opphør i går og natt til i går. Til tross for at fiendens jagermotstand ikke var stor ble 10 fiendtlige fly skutt ned mens de allierte tapte 5. Ringen av flyplasser rundt Gorbini ble angrepet ikke mindre enn 19 ganger. 5 andre flyplasser på Sicilia og mål på Sardinia ble også angrepet. Italia står nå overfor alvorlige olje- og kullproblemer. Allierte fly har skutt oljeraffinaderier bl.a. i Livorno og det er vanskelig med transport av olje fra Romania. Kulltransporten fra Tyskland er blitt mindre på grunn av bombingen av Ruhr. Det blir meldt at tre sivile administrasjonsjefor ved den italienske flåtestasjon i Taranto blir avskjediget. Det blir også meldt om uren i den italienske marine bl.a. i Brindisi og Spezia der en del mannskaper nekter å gå til sjøs og forlangte at de tyske offiserer skulle gå fra bordet. De italienske fascister forsøker å inngi befolkningen en hellig glæd og borgstring for å forsvare sitt land. Disse stadige påminnelser viser at folket ikke er særlig fylt av motstandsveileg at de ikke har stor tillit til sine ledere. Det fjernes østen. Fra Australia blir det meldt at under sjøslaget tirsdag i Kulabukta ved Salomonøyene led japanerne et avgjørende nedslag. De mistet minst 9 krigsskip. 5 japanske destroyere ble senket eller satt i brann på mindre enn 5 minutter, og noe senere led 4 japanske kryssere samme skjebne på mindre enn et kvarter. Amerikanerne mistet en lett krysser. De allierte har gått i land på tre steder til på New Georgia og alliertesoldater har hatt mye framgang på New Guinea. Frankrike. Den tyskkontrollerte kringkasting i Paris rettet et kraftig angrep på Laval som ble beskyldt for uduelighet og korruption. Laval på sin side beskylder sine embetsmenn for å stå i ledet med England.

14 JULI 1943

A.
Mappo 41
Eksp. 80
Årg. 1943
O. 3. Årg.
Jfr.

4011

L O N D O N - R A D I O

CLEMENCEAU OM TYSKERNE. I 1930 kom Georges Clemenceau sin bok "Grandeur et misère d'un vainqueur" - "En seiers storhet og elendighet". I denne boken gir den gamle "tiger" sterke uttrykk for sin usigelige bitterhet både mot Frankrikes allierte og mot franskmannen selv, fordi de hadde ødelagt den store seieren som skulle ha trygget både Frankrike og demokratiet for generasjoner framover. Mange av det Clemenceau har skrevet har sin fullle gyldighet i dag, og vi skal her gjengi noen utdrag av boken.

"Katastrofen av 1914 er av tysk opprinnelse, bare profesjonelle løgnere kan nekte for det", sier han. "Vi forsvarer oss godt tross den latterlige barnaktigheten å holde vår tropper 10 km bakkenfor grønson etter mobiliseringen sommeren 1914. Men har skrevet at jeg, da våpenstilstanden ble meldt, ikke kunne holde tårene tilbake. Ja, jeg vil ikke nekte det. Den plutselige overgang fra den hårde og innotte kamp til de strålende forhåninger som nå mod en gang ble sloppet løs, kunne vel bringe det sikreste menneske ut av likevekt. Faktum er at min glade kjente ingen grenser og at min tro overgikk det fornuftiges grensor.

Sonen, da Brockdorff-Rantzau i Versailles angrep meg i utfordrende ordelag, ja da først jeg at den tyske revolusjon bare var en overfladisk seiersforandring og at vi fremdeles ville stå overfor den rasende angriper fra 1914 som nå bare hadde iført seg ny drakt.

Hva var i grunnen denne krig som tyskerne hadde forberedt for så plutselig å slippe løs, fast besluttet på ikke å stanse den før den hadde tvinget sine motstandere inn under et umenneskelig åk? Ganske enkelt fortsattelsen, gjonopptagelsen av de primitivt stammens ovige voldsovergrep og med den samme barbarenes glade ved plyndring. Midlene forbodros med tiden. Hensikten er og blir den samme.

Tysklands ulykke i denne henseende er at det lar seg rive med av sitt eget voldsomme temporament helt ut til den ytterste skråsikke rhet: Deutschland über Alles! Det forlanger ikke annet, og straks det har oppnådd det, vil det nådigst tillate sine motstandere å leve i fred under åket. Det legger på ingen måte skjul på dette, tværtimot er alle nasjonens krefter åpenlyst innstilt på å spreng alle de grønson individuell og internasjonal verdighet har trukket opp. Denne tanke lever og ånder i den tyske adels utålelige hovmot, i den servile gemyttelighet hos åndslivets menn, i industriemorrons grovkornede forfengelighet såvel som i de voldsomme utbrudd man finner i den folkelige diktning.

Det er klart at det var sammenbruddet på den tyske front som frømkalte det indre sammenbrudd i Tyskland og ikke omvendt, slik som man gjerne har villt ha det til. Sammenhengen er at den tyske soldat og den tyske borgor samtidig hadde oppbrukt sin vilje til seier.

Forbrytolson mot den menneskelige natur henvetet seg av seg selv, og jeg ser i selve den tyske soldats psykologiske utrustning hovedgrunnen til at han ble utmattet før den franske soldat, som kjempet for sin uavhengighet. Man blir fortørret trott av den overstrømmede forbrytelse enn av den folles umenneskelighet som uvegorlig vil forekomme så lenge det er krig. Det er en av de grunner jeg kan tenke meg til at tyskorno på begge fronter ble besatt av en moralisk trothet, mens våre egne franskmenn, som man gjerne bør skylder for å være så lettvinde og overfladiske, holdt ut til sist stund med smil om munnen og fasthet i hjertet.

Full av germansk skryt skulle Brockdorff-Rantzau senere fortelle oss at vi hatten Tyskland, bare fordi vi hadde våget å forsøre oss mot det. Men etterpå, da de europeiske folk var ført tilbake til sine gamle folder, opptrådte plutselig den slagn, så sine egne forbrytolson frekt i øynene og krovde regnskap av dem som hadde slått ned hans missjoner... Man snakker om å forsone oss med Tyskland. Det er ingenting jeg heller vil. Men det tyske folk er hensynsløst, mens det franske ikke vil noe heller enn å glemme. Hvis den ene stadig går framover mens den annen bare hengir seg til forestillingen om et mulig tilbakeslag, vil de to personer uvegorlig møtes i et skjøvt forhold."

EN DEL AV Oslo Kommunes arbeidere fikk forleden ordre fra Arbeidsdirektoratet om å ta endel losso- og lastearbeide med noen potet-laster på Oslo havn. Da arbeiderne imidlertid kom ned til bryggen, viste det seg at det ikke var poteter de skulle losse, men ammunisjon for tyskerne. Sosialministeren har senere mottatt en skrivelse fra Arbeidsdirektoratet datert 8. juni der det blant annet heter: "... Det er visstnok riktig at en del av Oslo Kommunes arbeidere ble nytta til arbeid med ammunisjonslasting eller lossing. Grunnen hertil var, mener kaptein Nordbom, at potesbåtene som lastet inn poteter (visstnok blant annet for Wehrmacht i Nord-norge) hadde fått det nødvendige mannskap ved overføring av mannskap fra arbeid på andre båter, og at derfor en del av Oslo Kommunes arbeidere ble satt inn på noen av de båter som således savnet losse- og lastearbeidere. Herunder ble da også utført en del arbeide med lossing og lasting av ammunisjon, et arbeid som ifølge kaptein Nordbom pågår flere ganger hver uke på Oslo havn, og som utføres av norske arbeidere for så vidt angår den mindre farlige ammunisjon."

Nr. 80

Søndag 11. juli 1943, kl. 19.30.

Invasjonen i Sicilia. Kampon om Sicilia er begynt. Det har rast voldsomme kamper siden kl. 3 natt til lørdag da britiske, amerikanske og kanadiske tropper gikk i land på øya. Etter de siste meldinger gjør invasjonstyrkene tilfredsstillende fremgang. De første nyheter om operasjonene på Sicilia ble gitt tidlig lørdag morgen i et kommunike fra det allierte hovedkvarter i Nordafrika der det heter: Allierte styrker under general Eisenhower kommando begynte langangsoperasjoner på Sicilia tidlig i morges. Allierte flyangrop gikk forut for landstigningen og allierte flåtestyrker understøttet landgangstroppene og bombarderte kystforsvaret under angrepet. Fredag, like før invasjonen, angrep tungt amerikansk bombefly hovedkvarteret og hovedpostkontoret i Taormina, 45 km sørvest for Messina. Etter fulltroffer på begge mål flyg grus og stein høyt opp i luften. Allierte flyformasjoner angrep også flyplassene i Comiso, Sciacca, Milo og Canicatti. De møtte betraktelig motstand fra fiendens jagfly. 15 av fiendens fly ble skutt ned og 10 allierte fly savnes. I kommuniket fra det allierte hovedkvarter i dag meldes at de allierte styrkor nå har sikret seg strandbreddene og de rykker innover på øya. Nye forsterkninger er blitt satt i land. Det er nå deres viktigste oppgave å få i land friske tropper, alle slags kjøretøy, tanks, bensin og annet utstyr. De har hatt god fremgang hormed, tross stor sjøgang langs kysten. Det er blitt meldt at det allerede er begynt å komme fanger fra de alliertes forreste linjer. Etter de siste meldinger blir det opplyst at de første britiske og amerikanske tropper ble landsatt ved glidefly allerede fredag kveld og like etter disse første tropper kom det fallskjermtropper som landet på øya kl. 23.20 fredag. De stormet straks sine mål. Dette angrep med lufttransporterte tropper oppnådde sin hensikt med helt ubetydelige tap. I London er det gitt anslagsise beregninger over de styrker som de allierte tropper får å kjempe med på Sicilia. En regner med at det i alt er ca. 400.000 tyske og italienske tropper på øya. Først og fremst er det 6te italienske armé under ledelse av general Buzoni. Den teller 300.000 mann. En av våre militære medarbeidere sier om den oppgave de allierte tropper står overfor: Landdistrikte på Sicilia er et vanskelig terren. Mesteparten er fjell som strekker seg fra Etna røtt vestover langs nordkysten. Sønnen for denne kjede er et fjellplatå som strækker gradvis nedover mot sydkysten. Dette naturlige forsvarsterräng er utnyttet med sterke befestninger. Halvparten av de 300.000 mann danner kystforsvaret. Resten er mobile styrker som antagelig er utstyrt med en del tanks. Foruten den 6te italienske armé er det om lag 100.000 tyske tropper på øya. En stor del av disse hadde den særlige oppgave å forsvare Luftwaffes flyplasser, men en går ut fra at det også er tyske pansertropper bland dem. Bortsett fra flatlandet gir Sicilia små muligheter for krigsførsel med tanks. En antar i London at de allierte er gått i land på mere enn ett punkt, men det blir ikke gitt nærmere opplysninger om stedene, sannsynligvis for å holde fienden i uvissheit om hvor hovedstyrken befinner seg. Kl. 1 lørdag middag sendte Roma kringkasteren ut en kungjøring om invasjonen der det heter: "De allierte har begynt et angrep på Sicilia med støtte av kraftige flåte- og flyformasjoner. Kampane fortsetter." En Londonavis skriver at invasjonen er en av de dristige sjø- og landoperasjoner som statsminister Churchill sa ville finne sted i Middelhavet før høsten. En militær målsmann uttaler: General Eisenhowers styrker som nå er gått i land på Sicilia står overfor en av de mest krevende oppgavene i krigshistorien. Landstigningstroppene vil bli utsatt for resolute flyangrep. De allierte har allerede herredømmet i luften i det store og hele, men deres oppgave vil bli å vinne herredømmet også på slagmarken. Vår sjømilitære medarbeider uttaler at alle kombinerte operasjoner som blir utført i dag trenger ikke bare store forbøredeler og store kampstyrker, men også store reserver. En må altså ha tilstrekkelig fly- og flåtestyrker til å hindre fiendens fly- og flåtestyrker i dets forsøk på å gripe forstyrrende inn. En må ha tilstrekkelig luftdekk for å konsolidere skyttelte både fra sjøen og luften. Fascistene strever nå mod å overbevise det italienske folk om at det er i dets egen interesse å forsvare det fascistiske system. Det fascistiske telegrambyrå Stefani uttaler at enhver italiener i dag er mer væken og på fascistskjempe for, for han forstår at Italias skjebne er uløslig bundet til fascismens skjebne. En hornelig sosialistisk avis er kommet ut av Italia. Den gir en oversikt over de italienske socialisters program: fullständig utryddelse av fascismen, avstraffelse av alle skyldige, kongen innbefattet, og kontroll mod Italians nasjonalrikedommer. De vil arbeide for et fritt Italia i et fritt og forent Europa. Hvis det fascistiske Italia blir slått, sier den fascistiske propaganda, så vil det bety opprettelsen av politiske instinkt og væknhet på nytt hos dette folk som i 20 år har vært naktet å blamere i politiske spørsmål. Det italienske folk nekter å tro at det må leve ellers mot fascismen.

3949

L O N D O N - R A D I O

Nr. 81

Tirsdag 13 juli 1943 EFT. 19.30

J. 3 ARG.

Militærkronikk 10/7.43. Det er ting av mogot stor og vidtrokkende betydning som har hatt siste 14 dagene. For det første var det den amerikanske offensiv mot japanskokkuperte syrer og flybaser i det sydvestlige Stillehav. Disse operasjonene har begynt godt, og de betegner et vendepunkt i dette området. Hitlers og Mussolinis håp om å få militær hjelpe fra Japan er nå blåst for alle vindu. - Den annen begivenhet er at tyske arméer under general Kluge har åpnet offensiv på midtre avsnitt av østfronten ved Bjelgorod-Orol-Kurskavsnittet, med en frontlinje på om lag 200 km. - Og så i dag morges meldingen om at allierte tropper under general Eisenhower var gått i land på Sicilia. Det er ennå ikke kjent hvor store styrker de allierte har satt inn her. - I London er man på det røne mod at det ikke er noen lettvin sak å overbre Sicilia. Fienden har en stor tropstyrke der, bestående av 300.000 italiener og 100.000 tyskere. Imidlertid er slaget mot Sicilia kommet på et tidspunkt som er meget ubehagelig for aksem, særlig for Italia som hadde håpet på hjelpe fra Tyskland for å unngå katastrofen. Men invasjonen kom på et tidspunkt da tyskene på østfronten blir låst fast i et slag av voldige dimensjoner som allerede har pågått i 6 dager. - For å kunne sette i gang en så stort anlagt offensiv som den tyske offensiven i Russland, må det på forhånd være gjort nøyaktige forberedelser i en uhyro stor målestokk. Alle veier, bruar og jernbaner må utnyttes til det ytterste. Virkningen av enhver forsinkelse kan bøvirket et sammenbrudd som vil mørkes mangfoldig ved fronten. Den russiske overkommando har derfor i lang tid rottet sine angrep natt opp mot fiendens kommunikasjoner, først og fremst ved bombing av de viktigste samferdselskjøpene. Den overkommandoen har også utbygget geriljastyrkene mer og mer, idet krigen bak fiendens linjer tillegges den aller største betydning. Friskerne gir ikke fienden et øyeblikks ro. De er en stadig og farlig trusel mot fiendens kommunikasjoner. De skaffer verdifulle opplysninger om hva fienden foretar seg. I løpet av dette første krigsår har russiske geriljastyrkene ødelagt 3000 tyske tog, sprongt over 3000 bruar, sett fyr på 900 ammunisjonslagre og gjort det av med 300.000 tyske soldater. De har lagt vinn på å komme helt fram til hovedkvarterene, og de har allerede dropt 30-40 tyske generaler. Men det er ikke bare ved sin virkshet ved fronten de har sin største betydning. Det er ikke engang først og fremst ved denne virksheten. Langs den over 2500 km lange front går små flokker av tyskene i stadig frykt for sitt liv. Så farlige er de russiske geriljastyrkene at tyskene har funnet det nødvendig å danne en egen avdeling til bekjempelsen av dem og beskyttelse av de tyske soldater. Denne avdelingen har et personell som svarer til 15 hele divisjoner og har til oppgave å forsøke å hindre geriljastyrkene virkshet og beskytte de tyske samferdselsmidler så godt som mulig. Nemore domoraliseringen arbeid kan ikke noen soldat settes til. - Det vil ikke føre til stort spørre på hva tyskene vil oppnå med sin offensiv. Den kan være et siste desperat forsøk, som Ludendorffs siste angrep på vestfronten 1918. Den kan også være planlagt som en mere begrenset operasjon for å forpurre og forsinke eventuelle russiske forberedelser til en offensiv. Det er i alle fall et stort antall tropper og tanks som tyskene har satt inn i de nye kampoperasjoner. Det betyr en ny sommer med voldige tapslistor, og det betyr at reservene blir tappet slik at det blir forre igjen til å forsvare Vest-Europa. Det åpner veien for voldige konsentrerte og koordinerte angrep fra den allierte siden, angrep som det vil være meget vanskelig for aksem å slå tilbake.

Nyhetene søndag kveld. Middelhavsfronten se første side.

Russland. Russiske tropper er gått til motangrep ved Bjelgorod hvor tyskene har hatt en dørfremgang. I Orel-Kursk området er alle tyske angrep slått tilbake. Tyskene kaster stadig flere panserstyrker, fly og tropper inn i kampane. Det farligste punktet er fremdeles Bjelgorod, men et annet stort slag er under utvikling nord for Kursk. I dette avsnittet har alle de tyske angrep vært mislykket. Det rasor også et stort slag i Orel-svanittet. Alle de tyske forsøk på å trenge inn i den russiske forsvarslinjer har vært forgjøves. Router melder at russenes tap ikke er små, men tyskernes tap er større enn noksindig tidligere under krigen i Russland. De har i det første 6 døgn av offensiven tapt over 2.500 tanks og over 1.000 fly. I finsk radio er det blitt sagt at tyskene ikke ville ha begynt en stor offensiv i Russland hvis de ikke hadde trodd at de ville nå sitt mål før den allierte invasjon begynte.

Bon nye polske statsminister. Det polske telegrambyrå i London meddeler at fungerende statsminister Stanislaus Nicolaitsjik har fått i oppdrag å danne ny regjering.

Nytt angrep mot Ruhr. Britiske fly angrep natt til lørdag midtre del av Ruhr. Hovedmålet var Golsonkirchen. Kullgruppen har produsert 15 mill. tonn kull om året. Byen har viderde to største fabrikker i Tyskland for framstilling av syntetisk olje foruten andre kjemiske fabrikker.

Det fjernes østen. I det sydvestlige Stillehav trekker allierte styrker på New Georgia sammen om Munda. Denne japanske basen blir bombet både fra luften og fra sjøen.

Kampan mot ubåtene. En folkeserklering fra president Roosevelt og statsminister Churchill ble det opplyst at skipstapene i juni måned var de laveste under hele krigen.

Nr. 81

Tirsdag 13 juli 1943 EFT. 19.30

Invasjonen på Sicilia. De allierte hovedkvarter meldte i ettermiddag at Augusta, Ragusa og Palazzolo på Sicilia er erobret. Augusta, som ligger 30 km fra Syrakus, har omtrent 20 000 innbyggere og er en av de viktigste krigshavner i Middelhavsmrådet. Den tjente som flottetasjon under den italienske felttoget i Tripolis, har en stor naturlig havn, flyplass og ubåtbaser. Ragusa ligger 50 km fra Syrakus. Den er hovedstaden i provinsen Syrakus og har 49 000 innbyggere. Palazzolo ligger omtrent 30 km fra sydkysten av Sicilia og næsten 50 km innover fra Syrakus og er et viktig innlandsveiknutepunkt. Følgende steder på Sicilia ble meldt erobret i gaffedagens kommune: Syrakus på østkysten, Avola like syd for Syrakus, videre Neto, en flyplass syd for Avola, Pachino på sydøstkysten, Pozzallo på sydkysten, Gela på sydkysten, Licata, Ispica og Rescini på sydkysten. Fra Syrakus har allierte tropper rykket inn i landet og har tatt Floridia. Det allierte hovedkvarter i Nordafrika melder idag: Det har vært stor aktivitet på alle de besatte strander på Sicilia i siste døgn. Nye troppkontingenter og forsyninger av alle slag landsetts stadig. Dønninger vanskliggjorde arbeidet på noen utsatte steder. Byen Syrakus er nu på de alliertes hender. Havnen og dokkene er tilsynelatende uskaddt. Alliert skipsfart er blitt en del bomset av fiendtlige fly. Sjøoperasjonene, som over 3 000 fartøyer av alle typer deltar i, fortsetter tilfredsstillende. Om operasjonene på land sies det: Det er gjort god fremgang og brohodene er utvidet i noen avsnitt til 32 km inn i landet. I det østre avsnitt har allierte tropper møtt en del motstand under fremrykningen langs kysten, mens fremgangen innover i landet er meget stor. Fremgangen fortsetter også i det vestre avsnitt. Fiendtlige motangrep med tanks er slått tilbake. BBCs korrespondent opplyser: Kanadiske tropper har nu opnådd forbindelse med den amerikanske styrken som rykket inn fra vest. På denne måten bindes invasionsstyrkene sammen ettersom operasjonene skrider frem. De viktigste kamper hittil har foregått øst for Gela på sydkysten. Antallet av fanger vokser. Det var igår 4000. Idag meldes at bl. a. en italiensk general er tatt til fange. Ingen av de to italienske divisjoner landgangstruppene har stått på har kjempet med større glæde. Det fiendtlige forsvar synes for øyeblikket å henge dørlig sammen. Flere ting tyder på at den civile befolkning er vennligsinnet. Syrakus havn var således praktisk talt uskadd. Den er en av Siciliens største med en kapasitet av 150 000 tonn pr år. De allierte armer er kjent som den fremtende armegruppen, kommandert av general Alexander i felten, med Eisenhower som øverstkommandør. - Dagens luftkommunikasjon meldes om kraftige bombeangrep mot fiendtlige mål på Sicilia, særlig mot kommunikasjoner mellom Sicilia og det italienske fastland. Natt til igår var i ingsløs igår ble det rottet voldsomme angrep mot Villa San Giovanni og Roggio di Calabria. Lossina på Sicilia ble også kraftig bombot i løpet av natt til igår. I dagsløs ble det angrepet av 100 amerikanske Liberator bombefly som slapp 300 tenn bomber og voldt et stor skade. Ingen fiendtlige jager gikk op. Andre allierte fly angrep flyplassen ved Monte Corvino, 55 km fra Napoli. Desperate fiendtlige forsøk på å forsterke troppene på Sicilia hindres av alliertes bombefly. 2 skip av en fiendtlig konvoi nord for Sicilia ble senket og 1 skadet. 2 destroyere som eskorterte ble sett i brand. 2 store tropetransportskip ble antagelig også ødelagt. Under et fremt bombeangrep over selve Sicilia ble det viktige jernbanebroer sydover fra Messina ødelagt. 240 lastbiler er ødelagt eller skadet. 10 tog på jernbanenettet er angrepet. 28 fiendtlige fly ble tilintetgjort. 12 allierte fly savnes. - Den britiske marineminister Alexander uttalte idag om invasjonen av Sicilia at det var den største kombinerte sjø- og landgangsoperasjon som noensinne var foretatt. Han minnet om at holt siden Italia kom med i krigen hadde den britiske marine under admiral Cunningham holdt den italienske flåte i sjakk, og den ble framdeles holdt bundet. Mellom juli 1942 og mai 1943 hadde de allierte senket 346 fiendtlige skip på tilsammen over 890 000 tonn langs forsyningsrutene i Middelhavet, og mange flere var skadet, sa Alexander. - En stor styrke bombefly fra Storbritannia angrep i natt Torino i nordvest-Italia. Angrepet var kraftig og konsentrert. 13 bombefly savnes. Det blir meldt at bombeflyene gjorde en tur på over 3 000 km. De tok en lang omvei hjem for å undgå de tyske nattjagere som ventet på dem. Torino ligg i en av de viktigste kommunikasjonslinjene til fronten på Sicilia. Dagens italienske kommunike melder om voldsom skade i Torino. Dr. Arno Ording kom i sin utenrikskronikk inn på invasjonen av Sicilia. Han utalte følgende:

En ny front er blitt opprettet i syd etter at amerikanske, britiske og kanadiske tropper er gått i land på Sicilia. Forut for landgangen gikk daglang bombing av flyklassene på øya. 3 juli ble det landsatt tropper fra glidefly og sluppet ned fallstyrmtroppene. 10 juli ble det foretatt landgang fra skip. Under hele landgangen hadde

Nr. 82

Torsdag 15 juli 1943 kl. 19.30

3 Arg.

de allierte har redømmet i luften. Flåten kunde beskyttes effektivt. Det italienske kystvern ble satt ut av funksjon etter et kraftig bombardement fra sjøen. Landgangen foregikk mellom kl. 3 og kl. 6 med forsinnende tap. De amerikanske tropper gikk i land på sydkysten mellom landsbyene Scoglitti og Licata, og de britiske på sydøstkysten mellom Syrakus og Pozzallo. I begge disse områder er der en strip sletteland langs kysten som egnar seg godt til landgang. Mellom Scoglitti og Pozzallo går fjellene høyt ned til sjøen, og dette orrådet er ikke høyt bosatt.

Den første oppgaven for de landsette tropper var å sikre sig kyststripene og den nærmeste høyden samt å få kontroll over jernbanene. Flere flyplasser er erobret. Syrakus har en god havn, så det er nu mulig å få i land tunga tanks og tungt artilleri. Fra Syrakus har man nu nådd Augusta, en meget viktig flåthavn. Det er en vanskelig oppgave å landsette en moderne armé, og man regner at en mørkisert divisjon trenger 800 tonn i forsyninger hver dag. Det tar tre døgn å få den utstyrt og organisert etter at den er kommet i land.

Fjorden har rettet en del mindre angrep mot de amerikanske tropper i Gela, men de blev slått tilbake, og amerikanerne rykker mot vestover mot byen Agrigento. De allierte har tatt adskillige tusen gangor, men man er onnå ikke kommet i kontakt med fjordens hovedstyrker. Det befinner seg omlag 300 000 italienske og 100 000 tyske soldater på øya. En stor del av de italienske garnisonstropper i kystbyene og de sør-ikke ut til å være særlig effektiv. Fjorden har imidlertid også mobile kamp-tropper, og man regner med at de vil seke å sette i gang koncentrerte motangrep på strategisk viktige punkter. De viktigste jernbaner og veier går langs kysten, og dette gjør det vanskelig for fjorden å operere på den indre linje. Fjordens sterkeste defensive posisjon er i fjollene i nordøst ved Messina. De allierte vil forsøke å rykke inn i landet så fort som mulig for å avskjære forbindelsen mellom de forskjellige fjordtlig avdelinger. Det er imidlertid dårlige samfordselsmidler i det indre, og vannforsyningen vil bli et problem for begge parter. Den allierte landgang ble foretatt under beskyttelse av jagere fra Malta og Pantelleria. De allierte har høsten høvdet sin overlegenhet i luften. Det finnes en rekke flyplasser i Catania, men det er antagelig ikke brukbare fordi de har vært utsatt for en systematisk bombing gjennom lange tider. Det er ikke usannsynlig at fjorden kan bruke flyplasser i Trapaniørådet, men hovedsakelig vil han bli konvist til flyplasser på fastlandet. Tyskern har 1 000 fly i Middelhavet, men det er utilstrekkelig, og de er vanskelige å erstatte. Den italienske flåte har hittil holdt seg passiv. Alle er klare over Siciliens strategiske betydning for herredømmet i Middelhavet. Men det er tydelig at angrebet ikke bare er sett i gang for å sikre nye strategiske posisjoner for de allierte. Det er det første skritt til å befri det europeiske fastland.

Russland. De siste meldingene fra Russland viser at den tyske offensiven, som nu er begynt på sin annen uke, ikke har hatt noen framgang i sistet døgn. Tyskernes kommoringen var på Orel - Kursk-avsnittet, men de angripes fremdeles på Bjelgorodfronten med svake styrker. Ennå er ikke tydelig forsøk avvist på å trønge dypt inn i de russiske hovedstillingene. Ifølge en melding til Den røde stjernen har en divisjon som var tvunget til å trekke sig tilbake; nu gjeninntatt sine stillinger. Moskva kringkasting opplyser idag at de tyske tap i tanks og artilleri er særlig store. 122 tyske tanks er ødelagt og skadet i gårdsdagens kamper. - Den russiske undersøkelses-kommisjon har fortsatt sine undersøkelser av tyske grusomheter. Det har vist seg at den tyske generaloberst Ruoff er ansvarlig for ugjerningen i Krasnodar. Likono av flere tusen russere er opdaget i en anti-tank grøft. Døden var forårsaket av exhaustforgiftning.

Det fjerne østen. Den amerikanske troppestyrke på Ny Georgia har nu omringet den japanske garnison i Munda, 1 japansk krysser og 3 destroyere er senket i et sjøslag nord for Ny Georgia. Fra Burma meldes at allierte bombefly har rettet nye kraftige angrep mot japanske baser og kommunikasjoner igår.

Invasjon i Norge? Nya Dagligt Allshanda skriver at de allierte nu har 100 000 mann på Island som man kan være overbevist om har sine sine røttet mot Norge. Sidon invasjonen av Norge og Danmark har Sverige aldri hatt en farligere stilling enn nu. Aftentidningen sier at general Eikenhovers advarsel til det franske folk tyder på at en annen operasjon vil følge etter i nærmest tid. Göteborgsposten uttaler i en artikkelen at troppene på Island og i Storbritannia sikkert ikke vil sitte passive mens det kjempes hårt på Sicilia. Målet tyder på at tyskernes venter en invasjon i Norge. Alle norske kyst- og grensedistrikter er blitt hermetisk lukket av frykt for sabotører. Post- og telefonensurser er skjerpet. T.T. melder at påstanden om at Falklandsproklamasjonen til de tyske tropper skalde vere et falsknari vinner liten tilslag. Ordlyden sammen med en rekke andre omstendigheter tyder på at proklamasjonen er autentisk. 25 - 30 soldater er skutt for forsøk på desortering.

Invasjonen i Sicilia. Meldinger som er kommet fra det allierte hovedkvarter i Nordafrika i ettermiddag gir ut på at de allierte styrker på Sicilia fortsatt har god fremgang. Den britiske 8de armé har rykket et godt stykke nordover fra Augusta og er i nærheten av Catania. Den 7de amerikanske armé har erobret en viktig flyplass til og flere dominerende høyder i det vestlige avsnitt. Fallskjermtropper har utført nye vellykte operasjoner. Det er allerede tatt minst 12.000 fanger, deriblant en italiensk general og hans stab. Allierte korrespondenter har gitt nærmere enkeltheter om den allierte fremgang: Våre styrker står i forbindelse med hverandre langs hele fronten og rykker fram etter en felles plan. De britiske styrker utgjør en direkte trusel mot Catania og amerikanerne truer sambandslinjene på hele øya. Allierte styrker har slått tilbake det kraftigste motangrep som fienden har satt i verk. Den italienske general som er tatt tilfange tilhørte 54de Napoli-divisjon. Han overga seg i åsene nord for Ragusa. 8.000 av fangene er tatt av amerikanerne. De fleste av dem er italienere. Om lag 2/3 av dem er allerede blitt evakuert fra øya. Nord for Gela der amerikanerne var i kontakt med Hermann Göring-divisjonen ble flere Tiger-tanks tatt. De allierte har nå tatt 7 flyplasser på Sicilia, deriblant Comiso, den viktigste flyplass i den sydøstlige del av øya. Lenger vest er jernbaneknutepunktet Naro som ligger 25 km nordvest for kystbyen Licata også blitt inntatt.

I Augusta som også er på de alliertes hender er alle havneanleggene i brukbar stand. Allierte flystyrker fortsetter

sine angrep mot jernbaner, veier og kommunikasjonssentre på Sicilia. Det var to nye angrep mot Etna midt på øya. De allierte flyene møtte bare liten motstand. 42 aknemfly ble ødelagt under de allierte flystyrkenes omfattende operasjoner over hele øya tirsdag. Fly fra midtøsten angrep i går ferjeforbindelsen mellom Sicilia og Italia. 200 bombefly angrep Messina. Likeså ble San Giovanni på fastlandet angrepet i går. Under et dagangrep over Italia tirsdag kastet tunge amerikanske bombefly over 200 tonn bomber over flyplassen Etone og Libo Valencia. To italienske handelsskip er blitt senket og to destroyere er blitt skadet nord for Sicilia. Times korrespondent i Algier uttaler at alle meldinger går ut på at sivilbefolkingen på Sicilia er venligsinnet mot de allierte, og at de gjerne vil stå på en god fot med invasjonstroppene. Den italienske regjering har erklaart fire provinser til i beleiringstilstand, deriblant Napoli. Krigsområdet strekker seg helt til 34 km fra Roma. Tyskerne holder nå på å trykke flyveblader de oppfordrer italienerne til å gjøre motstand mot de allierte. Den italienske undergrunnsbevegelse oppfordrer bøndene i Toscana til å sabotere regjeringens forordning om husdyrtelling. De har sendt rundt flyveblader der det heter: Fascistene har ikke bare ført oss opp i en meningslös krig, men nå vil de også plymme oss. La oss nekte å spise dem selv enn at tyskerne får dem.

Russland. På Bjelgorod-fronten har det vært nye russiske motangrep. Tyske angrep er slått tilbake med store tap. I Orel-Kursk-avsnittet har tyskerne de siste 48 timer oppgitt ethvert forsøk på å bryte igjennom den røde armes forsvarslinje. I de siste to døgn har tyskerne tapt over 200 fly. Russiske bombefly angrep jernbaneknutepunktet Orel natt til i går. Russiske fly har senket to fiendtlige transportbåter og en tankbåt i Nordishavet. I en oversikt over de ti første dagene av den tyske offensiven heter det at det tyske tiltak ikke har nådd sitt mål. Det er den første militære seieren i Europa. Det er ikke lykkes dem å bryte igjennom de russiske stillinger. I det siste har været fått skylden for de dårlige resultater. En tysk offiser som er tatt tilfange har uttalt: Da vi fikk ordre om å gå over fra offensiven til defensiven visste vi ofiserer at planen var slått feil og at hele dette års felttoget var tapt.

Flyangrep. Britiske Mosquito bombefly angrep natt til i går jernbanemål i Frankrike. Minst 51 tyske fly ble skutt ned på bekostning av 12 allierte fly. Angrepen gikk så langt som til Strasbourg, som ligger 500 km fra basene i Storbritannia. Det tyske telegrambyrå Transocean melder at tyske mennskaper fremdeles forsøker å slukke de branner som ble satt igang under det britiske angrepet på Aachen natt til mandag. Det blir meldt at 20 bombefly savnes fra dette angrepet.

Det fjerne østen. Fra Mac Arthurs hovedkvarter melder at allierte styrker rykker fram mot Salamaua på New Guinea. På New Georgia står de nå bare 15 km fra Munda. Den nye polske statsminister Mieczyslaw har sendt ut liste over den nye polske regjering. Den tidligere ambassadør i Moskva er blitt minister for utenrikske saker. Statsminister Mieczyslaw har uttalt at general Sikorskys politiske retningslinjer vil bli fulgt av den nye regjering.

a.
Mappe 41
Ekspl. 83
Arg. 1943
O.V.
J.G. arg.

22 JULI 1943

LONDON-RADIO

Nr. 63.

Søndag 18. juli 1943, kl. 19.30.

M. 4009

J.G. arg.

ESTILSTUNAKURIKEN SKRIVER: Rogjeringen har plutselig oppdaget Norge. Samtidig har den funnet at landet er i krig. Dette har den ikke hatt anelse om siden våren 1940. For den svenska regjerings vedkommando opphørte krigen dette år, samtidig med at de tyske porttontreisene gjennom Sverige tok til. I det råd hvor Sveriges øgon skjønne avgjøres, har det altså tatt tre år å komme til den innsikt som vorden for øvrig har hatt hele tiden. De talono som utenriksministeren holdt i Gränna, Arvika og Charlottenborg på søndag, kan godt betegnes som vendepunktet. Hvor dette vil føre hen er det klokst ikke å spå noe om. De viser vår nøytralitetspolitikk følger, pleier å være nokså krokete. Av grunner som man lott kan gjotto seg til har man ansett det nødvendig å legge om holdning en overfor Norge. På kongens 85-årsdag inntraff nemlig en episod som må ha gjort et dypt inntrykk på vår regjering. Det kan ikke noe lykkeskingstelegram fra kong Haakon. Naturligvis var det ikke hans hensikt å være uhøflig. Etter alt hva han selv og hans folk har måttet gjennomgå og fremdeles gjennomgår må det ha vært ham en indre umulighet å hylde monarken i et land som daglig går til hånden for dem som på alle mulige måter eg med de grusomste midler uavlatelig voldtar hans land. Men er ikke særlig om man ikke vil forstå dette. Desto bedre er det som sagt at regjeringen nå endelig er våknet til en viss klarhet over hvordan vårt forhold til Norge i virkeligheten er, og hvilke følger det må føre med seg. Det uteblevne kongetelegrammet var en kald påminnelse om den dystre virkelighet som Norden kan komme til å gå mot dersom vår holdning ikke endres snarest.

LAKSEN SOM FORSVANT: Overlegen ved et av fylkesesykehusene på østlandet har hvert år bleiet å spandere laks på sine patienter sankthansaften, og også i år klarte han med et svare strev å få tak i laks til sine pasienter. Nasjonal Samling på stedet fikk imidlertid rede på forholdet, og da det passet seg slik at de skulle ha en privat forrederfest samme aften, rekvrerte de ikke godt all laksen som var tiltenkt sykehusets pasienter.

R.A.F.'s tap av fly. Følgende oversikt over Royal Airforce's flytap hittil i krigen er bygget på de offisielle britiske krigskommunikene:

	Over Storbritannia	Over Europa	Over Afrika og Midtøsten
1939	0	32	0
1940	847	814	76
1941	40	1518	635
1942	10	1976	1287
1943 (første halvår)	3	1452	774

EN BILLIG REISE: Fritt Folk brakte for en tid siden et spørsmål som gikk ut på følgende: Hvem har foretatt den billigste reise over Nordsjøen? Svar: Kong Haakon, for hele reise kostet ham bare en krone. Dagen etter fikk avisene oppringning fra en mann som fortalte at han hadde moret seg meget over historien. Men de har jo glemt det morsomste poenget, uttalte han. For når Kongen kommer tilbake får han kronen igjen, og da har han reist gratis både frem og tilbake!

TYSK MORAL: Den 20. juni kom en brusset nordmann bort til en uniformert tysker ved Sagene og spurte om han kunne få "Være med ham til England?" Tyskeren ble rasonde, trakk opp revolveren og skjøt mannen ned. Mannen ble brakt på sykehus, hvor han senere er avgått ved døden.

BERLINERNE morer seg for tiden over følgende historie: Hitler, Göring og Gobbelts befant seg i et fly over Berlin, og de spekulerte sterkt på hva de skulle gjøre for å høyne berlinerne krigsmoral. - Jeg tror det ville virke godt om vi slapp ut noen brødkort, sa Göring. Men Gobbelts mente at det ville virke vel så godt om de slapp ut noen kjøttkort. Berlinerne har jo ikke smakt kjøtt på lange tider, sa han. Hitler lurte svart på dette, men kom omsider til at berlinerne ville bli ordentlig glade i dem hvis de kastet ut noen tobakskort over byen. På dette punkt brøt flyets fører seg inn i samtalen og sa: Jo, jeg tror nok berlinerne ville sette pris både på brødkort, kjøttkort og tobakskort. Men de ville sette mest pris på om jeg kastet ut dere tre.

MINISTER PRYTZ har i brev av 26. juni meddelt "Minister-presidenten" at Finansdepartementet har gitt Norges Bank ordre til å overføre 750 millioner kroner fra statskassens folio til folio i Hauptverwaltung der Reichskreditkassen in Norwegen. Beløpet er bokført under kap. 1173, Norges dekning av Tysklands utgifter i Norge. Det opplyses i brevet at Norges utbetaling under dette kapitel dermed er kommet opp i 2250 millioner kroner, hvorav 2050 millioner på Hauptverwaltung s løpende konto, 200 millioner på "Sonderkonto" - dvs. Nordag.

En tredjedel av Sicilia erobret. Kjempeangrep mot Napoli. Napoli ble i går angrepet av den største bombeflystyrke som noensinne har angrepet det italienske fastland. Flyene kom gruppevis fra Midtøsten og fra Nordafrika. Mange bomber traff det kongelige arsenal, jernbanestasjonen og ammunisjonslagre. Det intraff flere eksplosjoner, og det oppsto mange branner. Korrespondenter melder at over 500 allierte fly deltok i angrepet som varte uavbrutt i løp tima. - 9 dager er gått siden de allierte styrker gikk i land på Sicilia, og en tredjedel av øya er nå på deres hender. De rykker nå fremover i vestlig retning langs sydkysten. Et kommunike fra general Eisenhowers hovedkvarter melder at den amerikanske 7de arme har erobret Agrigento, 40 km lenger vest enn det punkt hvor amerikanerne først gikk i land. Agrigento er den største byen på Sydsicilia. Derfra fører veier og jernbane til Palermo og Catania. Korrespondenter melder at byen falt om kvelden på en dag da kampane hadde vært hardere enn noensinne. Andre korrespondenter melder at amerikanerne har rykket ennå lengre fram og erobret Porte Empedocle. Andre styrker rykker innover i landet og har nådd en punkt 30 km fra Enna som ligger midt på Sicilia og er et viktig veiknuspunkt. Langs østkysten raser det heftige kamper syd for Catania, hvor fienden gjør kraftig motstand. Britiske krigsskip har bombardert flyplassen og havnen i Catania. 2 byer i utkanten av Catania-sletten er erobret og i en melding heter det: vi står nå 7 km fra Catania. Fallskjermtropper er gått ned bak fiendens linjer, og under kamper mellom fallskjermtruppene og fienden ble en viktig bru ødelagt. Antallet av fanger øker stadig. Enda en italiensk divisjonssjef er tatt til fange med hele sin stab. Korrespondenter melder at fangetallet er kommet opp i 30.000. - Allierte fly har fortsatt sine angrep mot den del av øya som ikke er besatt. 18 britiske fly ble skutt ned under de siste operasjonene. 12 allierte fly gikk tapt. Et folles britisk-amerikansk styre er nå blitt opprettet på den del av øya som er på de alliertes hender. Den øverstkommanderende, general Alexander, har i egenskap av militærguvernør sendt ut en proklamasjon til befolkningen der det het at sålenge befolkningen forholdt seg rolig så vil ikke de allierte styrker blande seg i deres affærer uten når militære grunner forelå. - Fredag sendte statsminister Churchill og president Roosevelt ut et felles opprop til det italienske Folk. Det heter her: I dette øyeblikk blir krigen ført over på italiensk område. Den direkte årsak til dette er det vanerende førerskap som er blitt påtvunget dere av Mussolini og fascistregimet. Mussolini kastet dere inn i kampanen til tross for at Italia er meget utsatt for angrep både fra sjøen og fra luften. Dere skulle hjelpe Tyskland i dets kamp for å dominere verden. Dere kjemper ikke for Italias sak, men for Tysklands. I dag er tyskernes håp om å erobre verden kullkastet på alle fronten. Italias kyst er truet av den største kontrasjonen av allierte sjøstridskrofter som noensinne har operert i Middelhavet. Det eneste håp for Italia om å overleve krigen er å overgi seg til den overlegne makt som de allierte harer representører. Tiden er inne for italienske å ta en bestemmelse om det vil de for Hitler og Mussolini eller leve for Italia. - I den delen av Sicilia som er på allierte hender ble følgende byer tatt fredag: Vizzini, Canicatti, Comiso, Biscari, Palma di Montechiaro, Modica, Vittoria, Campobello, Canicatini o. a. Den viktigste av dem er Vizzini. Den ligger på hovedveien ett vestover fra Syrakus, 65 km fra denne by og omrent like langt fra sydkysten. Modica ligg 45 km fra Pachino. Russland rykket i går fra 10-12 km fram på Orelfronten. Mellom Orel og Kursk har de fullstendig gjennopprettet stillingen som den var før den tyske offensiven begynte den 5. juli. Tyskene kaster i all hast reserver inn i kampane og russene står under fremrykningen stadig på tyske motangrep. Det er livlig luftvirksomhet over slagmarken. I går ble 180 tyske tanks ødelagt og 106 tyske fly skutt ned. Store russiske tankkolonner som rykker ned fra nord står nå 15 km fra jernbanen mellom Orel og Briansk. Tyskene må nå bruke ikke bare sine tanks men også sine soldater med den størst mulige økonomi som følge av de enorme tap i de første dagene av offensiven.

Flyangrep: Britiske jagrfly angrep i går mål i Frankrike, Nederland og Belgia. Et tysk forsvarskskip ble satt i brann utenfor norskekysten. Amerikanske flyvende festninger angrep mål i Sydvesttyskland og i Amsterdam. Det fjerde østen. 200 allierte fly over Salomonøyene rettet i går det kraftigste angrep som er gjort i det sydvestlige Stillchav. 7 japanske skip ble ødelagt, derav en lett krysser, to destroyere, en ubåt, en tankbåt og to lasteskip. Kampen sto på i 20 min. Japanske jagere kom i stormer for å beskytte skipene. 42 av dem ble skutt ned. De allierte mistet 6 fly. Natten før bombet allierte fly de japanske stillinger i Salamaua. Bensin- og ammunisjonslagre ble ødelagt. I Burma er forsyningsslager, troppesentre og sambandslinjer angrepet.

a
Mappe 41
Ekspl. 84
Arg. 1943
O. V.
Jfr.

3964

L O N D O N R A D I O

Nr. 84

Tirsdag 20 juni 1943 Kl. 19.30

d Arg.

J O S E F T E R B O V E N . (Fra Vecko-Journalen) Josef Terboven, som fra april 1940 har vært den tyske okkupasjonsmakts høyeste militærperson i Norge - i egenskap av "rikskomisjon"- har heller ikke personlig noe vinnende over seg. Bare sjeldent viser han seg offentlig, skjønt han er ikke redd for attentater. Et mørkende gjør at han for det meste er i dårlig humør, og en benskade gjør hans gang noe slepende. Hans måte å snakke på er tilbakeholdende, hans øyne er farveløse og ofte skjult av mørke briller. Han fryser jevnlig og stadig. Ikke engang blandt tyskere, hverken i Oslo eller i hans hjemtrakt later han til å være populær.

Han er bare 45 år gammel, men han virker eldre. Han er katolikk, men han gjør ikke bruk av det. Han er gift og har barn, men ekteskapet er ulykkelig og han har ikke sin familie hos seg i Oslo. Han gikk på skole, men forlot den for å gå ut som frivillig i forrige verdenskrig. Der ble han flyvåpenstnant og fikk jernkorset, men tyskerne tapte krigen. Etterpå studerte han nasjonaløkonomi, men inflasjonen oppsukte hans penger. Følgelig ble han banktjenestemann, men da arbeidsløsheten begynte å herje forlot han også det arbeidet. Nå gikk han over til nasjonalsosialismen som opposisjonelt parti, og gikk og drev bare som partimann i Ruhrørådet i omrent syv år. Som gauleiter i dette området ble han etter 1933 også den høyeste tjenestemann innen Rhinlands forvaltning. Av rene partipolitiske grunner lot Hitler ham forflytte til Norge, der han var fullstendig ukjent med land og folk, og som ennå i dag er forblitt helt fremmede for ham.

Nå står den tidligere krovert-sønnen fra Ruhr som voldshersker over et nordisk rike, hvis kongehus han har erklært avsatt. Hans vesen bærer tydelige spor av det land hvor han har vokst opp og virket, fra dette storkapitalistiske og tillike proletære, katolske og tillike gudløse, disharmoniske, overbefolkede, rastløse, smussige og regnfulle industriområdet. Han er intet harmonisk, naturlig menneske. Han virker tvungen. Alt hos han utstråler kulde, en viss dysterhet omgir ham. Ikke engang i selskapslivet kan man befri seg for følelsen av at hans vesen pregos av bitterhet, forslagenhet og ubarmhjertig hårdhet. Til og med når han ler - og det hender sjeldent - er det som om skyggen av hans dødsdommer hindret all munterhet.

Han fremholder aldri noen personlige meninger under samtalens løp. Han hører på hva hans underordnede forslår, og han leser nesten alle viktige rapporter og ansøkninger; men selv forblir han stum. Han kan bare de største uhell uten ytre kjennetegn. Han har evnen til å avvante utviklingen og iaktta forholdene. Han har en utmerket hukommelse. Likeså kan Terboven finne egne, nye veier, og heftig føre gjennom et forslag. Han eier et absolutt overblikk over alle detaljer, men dette minner mest om en revolusjonær djerfe og voldsomme klubboslag. Man får aldri inntrykk av en forstående og omtenkoms leders altomfattende og fremskrittavennlige virksomhet. Hans beslutninger kommer alltid plutselig, de er jernharde, og som regel ikke til å rokke.

Norges egenart kjenner han nå til, men han forstår den ikke. Han interesserer seg heller ikke for nordmenn som mennesker. Han interesserer seg for landets økonomiske liv og for dets militære stilling. Han tenker på 90 millioner tyskere, ikke på 3 millioner nordmenn. Han tenker på Europa ikke som et historisk produkt eller kulturelt begrep, men som et alltysk velde. Derfor utgjør nordmennene for ham et rasetskudd som skal utjevne krigstapene. Om de ikke flyter seg, blir Norge en koloni liksom Polen og Tsjekkoslovakia.

Like nøktern er hans innstilling til Quisling. Terboven vet at han ikke kan vente seg noe mer av denne marionettfigur. Han har frarådet Hitler å fortsette eksperimentet med nazifiseringen - men forgives. Altå må han holde Quisling. At han gjennom Gestapo og Nasjonal Samling bringer navnløs ulykke til tusener av nordmann, det ser Terboven. Men han føler det ikke. Tenker han overhodet på de dødsdommer og arrestasjonsordre han har godkjent? Kanskje gjorde han det i begynnelsen, da han slo inn på voldens vei, men siden er det blitt til det daglige maktnidlet for ham. Når folkets motstand stadig blir større og overstiger hans håndlangeres arbeidsevne, innjager han bevisst skrek. Men når det av propagandamessige grunner synes ham passende, kan han dagen derpå like gjerne utfordre et amnesti.

En slik mann har ingen venner og bare få rádgivere som han virkelig stoler på: gestapo-generalen Rodiess, som han bor sammen med på Skagum, to eller tre gamle medarbeidere fra partiet, som han har latt følge ned seg fra Essen, dertil et halvt dusin unge menn fra SS, som følger han hit og dit på hans reiser og får si sin mening fritt. Hans øvrige ledende tjenestemenn kjenner seg usikre overfor ham: han varer blant dem intellektuelle og upålidelige refleksjoner, de er redde for hans uboregnelighet og det uklare underlaget for hans politikk.

Det er vanskelig å sammanligne dennemanns vesen med noen annens. Han er ingen ivrer som Hitler, ingen krigshisser som Göring, ingen idéolog som Rosenberg. Han er som himmler en absolutt realpolitiker, en materialist uten hjerte, besatt av maktvilje. Like så sikkert som Stockholms blodbad kommer hans skikkelse til å gå inn i Skandinavias historie.

2.

UTENRIKSKRONIKK VED DR. ARNE ORDING. Landgang på en befestet fiendtlig kyst er et vanskelig foretagende, men det må sies at invasjonen på Sicilia var en militær operasjon med et meget gunstig forløp. Den var i høi grad avhengig av varforholdene. Det pleier å være godvei i Middelhavet på denne årstid, men da invasionsflåten var underveis brøt det løs uver, og det var en tid fare for at den kunde lide samme skjebne som den spanske armada i 1588. Men vinden la sig da flåten nærmet sig Siciliens kyst. Den bestod av 2 - 3 000 småbåter og man skulle tro den vilde bli utsatt for voldsomme luftangrep, men jagere fra Malta og Pantelleria holdt alle fiendtlige fly på tilbørlig avstand. Også motstanden fra kystartilleriet var forbausende svak. De allierte tapte ingen krigskip og bare et transportskip. Dette skyldtes ikke anvendelsen av noe nytt våpen, men på ny taktikk. For første gang kunde flåten og flyvåpenet i fellesskap gå til angrep på fiendtlige stillinger. Invasjonstroppene befant sig i en meget utsatt stilling i do første dagene etter landgangen, før man hadde fått større mengder tungt materiell i land. De dannet et utmerket mål for luftangrep, og vilde hatt vanskelig for å møte en kraftig offensiv fra motstandens side. Men fienden var ute av stand til å utnytte de følgende avgjørende døgn til en motoffensiv. Angrepet på Sicilia kan ikke ha kommet som noen overraskelse. Øya var et oplagt mål for invasjonen. Men fienden kunde ikke med sikkerhet vite hvor angrepet ville komme. Det var en mulighet for at det vilde bli satt inn lengst i vest. Han var derfor nødt til å spre sine tropper. Selv tidspunktet for invasjonen er dessuten antagelig kommet som en overraskelse. Dekket av fly og flåtens kanoner lyktes det derfor de allierte temmelig fort å sikre sig de to gode havner Syrakus og Augusta, hvor all slags tungt materiell kan losses. De klarte å få i land så store styrker at fiendtens oppgav forsøket på å drive troppene ut. Dette betyr ikke at kampen er opphört, motstanden blir tvertimot stadig hårdere, men hensikten kan nu bare være å utsette erobringene.

De hårdoste kamper foregår på Cataniassetten, det centrale området i den østre del av Sicilia. Catania er øyas nest største by med 250 000 innbyggere og tallrike moderne flyplasser. Fienden kan ikke bryntte disse, men i de alliertes besiddelse vil de bety kontroll over stredet ved Messina og sjøveien fra Palermo til Neapel. Catania er et knutepunkt for både voier og jernbaner. I Catania-avsnittet har tyskerne samlet den største del av sine tropper, deriblant de største mekaniserte avdelinger. Terrenget på Cataniassetten gjør det mulig å bruke tanks, selv om flere elver krysser den. Montgomerys åttende armé måtte utkjompe hård kamper på høidene syd for sletten, men den brøt igjennom ved Lentini og står nu like foran Catania. Fra Catania vil britene muligens fortsette langs den smale kystveien på østsiden av Etnafjellet. Med hjelp fra flyvåpenet og flåten vil den antagelig kunde forseres temmelig lett. Men den trange veien kan på den annen side bli en folle for forsvarerne etter erobringon, fordi den er så sårbar for angrep fra luften. Det er derfor mulig at Montgomerys tropper vil fortsette fremrykningen langs den jernbanen fra øst mot vest som går fra Catania til Enna i midt-Sicilia. De amerikanske og kanadiske tropper er for tiden også på fremrykning mot dette målet.

Do amerikanske tropper tok først Agrigento, dernest Caltanissetta, og rykket nu videre mot Enna. Honsikten er å få horredømmet over jernbanenettet og å avskjære forbindelsen mellom aksjonsteknes tropper i øst og vest.

Do allierte har nu erobret over en tredjedel av Sicilia og står dermed for første gang overfor den oppgave å administrere en del av fiendtens området. General Eisenhower overdrar den civile administrasjon til general Alexander, som har valgt til sinarbeideren engelskmann som har særlig godt kjennskap til italienske forhold. Deres arbeid vil bli prøvestonen på de alliertes evne til å samarbeide med et fiendtlig utsatte befolkning og til å utnytte opposisjonen mot fascismen i det italienske folk.

General Eisenhowers proklamasjon til Siciliens befolkning idag fremgår at det fascistiske parti vil bli opløst, men forsvrig vil de allierte i størst mulig utstrekning holde de lokale ombesønn.

Do allierte skalde ha gode muligheter for å få støtte av folket på Sicilia. Øya er over 4 millioner innbyggere og er altså overordentlig tett befolket. Størstropene sicilianerne lever i fattigdom, over 50% er analfabeter. I gamle dager blev Sicilia kalt Italias kornkammer, men nu kan det i godt år bare til nokså brødfø sig selv. Sicilias viktigste produkter idag er appelsiner og svovel, samt bomull. Godscierne har holt dolson. Bøndene lever i rent foudal forhold. Arbeiderne ved svovelgrubene hører til dårligst stillede i verden. Øya har en meget broget historie. Den har alltid spilt en viktig rolle for horredømmet i Middelhavet. Befolkingen har både kulturelt og rase-

a.
Mappe 41
Ekspl. 85
Arg. 1943
Q.V. 3 årg.
Jf.

3956

LONDON - RADIO

Fredag 23 juli 1943

F. 85

2.
mossig et surprem som skiller den fra resten av italienerne. Fascismen har aldri slått dype røtter på Sicilia. Øya er mere antifascistisk enn noen annen del av Italia. Alle korrespondenter er enige om at de allierte invasjonstropper er blitt mottatt med vennlighet. Men det avgjørende for befolkningens stemning vil bli forsyningsspørsmålet, og de allierte begynte straks etter landgangen utdeling av méringsmidler til befolkningen. Man kan ikke uten videre gå ut fra at stemningen vil være den samme på det italienske fastland, men heller ikke troppene fra fastlandet kjemper med noen særlig patriotisk glæde. Det hørsker stigende bitterhet mot tyskernes, og der kommer flere meldinger om mytteri blandt italienske tropper under tysk kommando. Roosevelt og Churchill har utstedt en proklamasjon til befolkningen hvor de oppfordrer dem til å overgå sig og løver dem en human behandling.

De alliertes luftoffensiv er først og fremst rettet mot det italienske fastland i følgende områder: San Giovanni og Reggio ved Messinastredet, Neapel og tallrike flyplasser i Syd-Italia. Samtidig angripes langtraktende bombefly industricontra i Nord-Italia. Igår ble Roma angrepet for første gang. Byen er et betydelig jernbaneknute, framfor alt for de jernbaner som fører forsterknings fra Nord- til Syd-Italia. Den har dessuten en utviklet krigsindustri og er sentrum for hele det fascistiske administrasjonsapparat. Angrepet ble utført med 500 fly og varte i to og en halv time. Flyverna hadde fått bestemt ordre om å skåne Vatikanet og historiske minnesmerker. Angrepet ble utført i fullt dagslys og av særlig trønede flyver.

Bekymringen for Siciliens skjebne sammen med de stadig voksende luftangrep betyr en hård påkjønning for det italienske folk og for den italienske hærns moral. Den italienske propaganda er ihändig beskjæftiget med å levrete rystende skildringer av hva som vil yde for dem folk hvis landet blir hertatt. Men en slik propaganda vil miste sin kraft når kjenngjøringene fra Sicilia kan tales. Makten i landet er litt gitt over til de mest ytterliggående fascister, de som har alt å vinne, intet å tappe ved å holde ut lengst mulig. Den nye partisekretær Sforza, holdt nylig en voldsom tale hvor han oppfordret til motstand til det ytterste. Men han nevnte ikke Mussolini med et ord, derimot sa han at man skulle kjempe for de tradisjonelle institusjoner, kongoriket og den katolske Kirke. Det er dannet en rekke antifascistiske grupper som krever opprettelse av en demokratisk republikk. Det er foreløpig ikke mulig å avgjøre hvor stort omfang en slik bevegelse har, men det kommer stadig meldinger om uro i de industrielle distrikter.

Det avgjørende blir antagelig om tyskernes blir i stand til å yde tilstrekkelig hjelpe. Tyskernes ønsker selv sagt ikke å øpe Italia. Det vil ha uborognlige konsekvenser. På Balkan vilda det få sikkert virkning. Men spørsmålet er hvor store strategiske ressurser den tyske hæreløse har til sin disposisjon. Daily Mails militære modarbeider anslår i en artikkel idag tyskernes samlede styrke til 260 divisjoner tilsammen, derav 190 på Østfronten og 40 i vest. Om man regner med tysk tropper i Norge, Danmark og Belgia, vilda dette bety praktisk talt ingen ressurser. Selv om det samlende antall settes til 300 divisjoner, som er maksimum, blir ikke de eventuelle ressurser større enn at de på dette tidspunkt i krigen er Tysklands kritiske punkt. Det er meget tvilsomt om tyskernes vil være i stand til å sende flere forsterknings til Italia.

DAGENS NYHETER:

Russland. Den røde armé trenger dyper og dyper inn i den kilometer lange fronten mot Italia. Den har nå erobret byen Ylinsko, 11 km nord for jernbanen mellom Orel og Brjansk. Russiske tropper har også nådd frem til byen Trosna på hovedveien til Orel sydfra. I alt er over 130 beboede steder blitt befridd. Den nordlige røde armegruppen har utvidet betydelig russernes kilometer i de tyske stillinger og rykket nu frem over 60 km bred front. I øst rykker den annen gruppe frem over en 30 km bred front og har erobret byen Kildi.

Italia. Amerikanske tropper som rykket frem på den vestlige del av Sicilia møter liten fiendtlig motstand. Det er mange tegn som tyder på mytteri blandt de italienske tropper under tysk overkommando. Byen Caltanissetta midt på Sicilia er inntatt av amerikanerne, og Porto Empedocle er også i de alliertes hender. På den østlige delen av Sicilia gjør fienden ihendige forsök på å forsvare Catania. En italiensk general er igjen blitt tatt til fange. Dagens allierte kommunike fra Nord-Afrika gir tallene om angrepet av 500 fly mot mål i Roma. Det ble utført mot skiftetomten ved San Lorenzo og Littorio. Større mengder rullende materiell og jernbaneanlegg ble ødelagt. Stålverket Tavanelli og andre fabrikker ble ødelagt. Romas flyplass ble også angrepet, og maskiner og hangarer ødelagt. Flyene møtte ubetydelig motstand. 5 allierte fly savnes etter den vollykkede operasjonen. Romas bringkasting melder at pavnen så på angrepet fra et høitliggende punkt på Vatikanet. Mange folk i Roma som frykter for nye angrep har begitt seg til forstaden Travestere i Vatikanets nærhet.

ET ALVORLIG ANSLAG MOT NORSK MØRINGSERIV. "Rasjonaliseringen" av norsk industri og håndverk til ferd for okkupasjonsmakten skal nå settes ut i livet for alvor. Et skriv fra planavdelingen i Næringsdepartementet til fylkeshåndverksmosteren taler groit ut om det: NÆRINGSDEPARTEMENTET - Planavdelingen Rundskriv nr. 6. Til fylkeshåndverksmosteren i
Vdr.: Alminnelig arbeidsinnsats.

Mod heimol i lov nr. 2 av 25 febr. 1943 om gjennomføring av loven om alminnelig nasjonal arbeidsinnsats gir man Dom som fylkeshåndverksmostor i fullmakt til å framkomme med forslag om stengning, sammenslutning eller innskrenking av håndverksbedrifter mod hensikt på rasjonalisering av håndverket i Døres fylke og frigjøring av arbeidskraft for den alminnelige nasjonale arbeidsinnsats.

Forslagene skrives på skjema nr. 8, som oversendes bedriften til uttakelse. Innhevoren eller den daglige leder utfyller punkt 1 på side 3, eventuelt i forbindelse med en følgeskrivelse, og besvarer samtidig spørsmålene på side 2. Bedriften får 3 -tro-dager til dette og returnerer sakon til Dom.

Do innkaller deretter representanter fra de under 2 til 9 nevnte institusjoner til et møte hvor samtlige forslag blir behandlet, og de innkaltte representanter gir sin påtagning på skjema 8. Sakon oversendes deretter til Norges Håndverk for forbund, som etter å ha tatt standpunkt til sakon, oversender denne til Næringsdepartementets planavdeling med sin uttakelse.

Forslagenes omfang:

1. Skjønnhetspleiosalonger, motosalonger, luksusslader, plissomakere, skiltmalere, steinhoggere (såfremt de ikke arbeider for offentlige eller tyske oppdrag eller eksport), gipsmakere, treskjærere, rammemakere, gullsmeder, gravører, musikkinstrumentmakere og lokale spesialprodusenter stenges fullstendig.

2. Slaktore og pølsomakere, dame- og herrefrisører, massasjehytter, buntmakere, parvere, dame- og horrehattmakere samt luomakere, paraplymakere, porteføljemakere, hanskemakere, pølsberedere, possemontmakere, keramikere, malere, bygg- og møbeltapetserere, vinduspussere, møbelsnekere, dreiere, parkettlegger, blikkonslagere, smeder, fotografar, reproducører og galvanisører stenges med 30 - 70 %.

3. Bakere, rønsorier og fargorier, kunststopperier, skomakere, taktokkere, isolatører, bøkkere, vogn- og karosserimakere og hjulmakere, maskinbyggere, mokanikere, bilreparatører, radiomontører, formere og støperer, sveisere og vulkanisører må kun stenges i det omfang rent yrkesmessige grunner tilslies det.

4. Med hensyn til entreprenører er det dog truffet en særskilt ordning med autorisasjoner. Man mottar dog gjerne forslag fra Dom også med hensyn til disse bedrifter.

5. Håndverksbedrifter forsvrig stenges i den utstrekning det synes tilrådig innen hvort sylko.

I alle tilfellor må forslagene være så vidtgående at gjennomsnittlig 50 % av dem som var beskjæftiget før 15/4/43 innen håndverket, blir frigjert for den nasjonale arbeidsinnsats.

Ved behandlingen av denne næringen må man også ta hensyn til at enkelte bedrifter utolukkende arbeider for tysk behov. Sådanne drifter må derfor om nødvendig holdes utanfor forslagene ramme. Det bør også opplyses om bedriften arbeider for offentlige oppdrag eller eksport.

Forsvrig gjelder at evenfor anførte prosenttal er satt så høyt at man kan arbeide med en høy sikkerhetsmargin. De anmeldes derfor om å klassifisere de innsendte forslag såvidt dette lar seg gjøre.

Fylkeshåndverksmostorens innstilling skal være innsendt til Norges Håndverk for forbund innen utgangen av juli måned, for de 3 nordligste fylkers vedkommende innen 14. august.

Bedriften kan ingen få sagt det: 50 % av de norske håndverksbedriften skal ødelegges til ferd for den nasjonale arbeidsinnsats, men bedriften som arbeider for tysk behov skal spares!

Vi skal senere komme utførligere tilbake til denne sak. Det følgende er bare noen oversiktspunkter.

Det skjema nr. 8 som sendes bedriften inneholder følgende hevedpunkter:

• Forslag fra fylkeshåndverksmostoren om stengning, innskrenking eller sammenslåing av bedrifter.

• Divisorer dotaljerto spørsmål angående bedriftens arbeidskraft, lekaler, driftsmidler, kontor og råstoffor, som forlangs bosvart av bedriftens ledere.

• Uttalesor fra bedriftens innhevare samt offentlige og politiske myndigheter.

På grunnlag av disse uttalelsor skal så Møringsdepartementet avsi den endelige
I henhold til den parole som før er utsendt til møringsorganisasjoner skal led-
tons ledor:

1. unnlato å besvare de detaljerte spørsmål under B.
2. framholde sine innvendinger mot Kylkoshåndverksmesterens forslag, men førstetter å ha forlangt nærmere motivor for forslaget og tilstrekkelig tid til å svare.

I denne alvorlige stund for det norske håndverk må det være klart for alle at både en sterk og solidarisk holdning kan berge denne aksjonsgruppen. Den som prøver å svikte fronten for å male sin egen kake, skal vite at ingen forreder kommor til å drive håndverk i fremtidens Norge.

NYHETENE TORSDAG KVELD.

Kampen om Sicilia. Reuters sjømilitære medarbeider i Middelhavet melder at Crotono, den italienske havneby i bukta ved Taranto er blitt bombardert av britiske krigsskip. Bombardementet fant sted tidlig i går morgos. En melding fra det allierte hovedkvarter i går melder at amerikanske og kanadiske tropper har inntatt det viktige samfordselsknutepunkt Enna midt på Sicilia, og at hele den sydlige halvdelen av øya nå er i de alliertes hender. I dag kommer meldingen om at 6 byer til er blitt erobret. Tre av dem, Menfi, Sciacca og Castelvetrano ligger på vestsiden av øya. Castelvetrano har en viktig flyplass og ligger 40 km fra Marsala, som er det vestligste punktet på Sicilia. I følge de siste meldinger i kveld står amerikanske tropper allerede i utkanten av Marsala, byens fall er nærmest sikert. De av de erobreda byer, San Stefano og San Catarina ligger i det indre av øya. Disse fem byene er erobret av den 7de amerikanske armé som etter hva det opplyses baro møtte liten motstand. Den 6te byen ligger på grensen av Cataniassetten. Den heter Ramacca og er tatt av styrker fra den 8de britiske armé. Det er fremdeles hårde kamper sør for Catania, men korrespondenter ved fronten melder at byen blir angrepet fra alle sider. De allierte har gjort en del framgang her, og framrykkingen fortsetter under hard motstand. De bitre kamper omkring Catania er et ledd i tyske taktroppers arbeid for å dekke rettbanen til Mossina. Tyskerne har fått forsterkninger fra det italienske fastland som skal avløse de utmattede troppene. En korrespondent skriver at tyskerne på venstre side har havet og på høyre side og bak seg har de Etna. De har gode forsvarsstillinger og meget tyder på at de akter å holde dom så lenge de kan. Når de så trakk seg tilbake, gjør de det så vanskelig de kan for oss for å sinka føro framstøt. Ødelegger veier og bruer og legger minor på en utspekulert måte som de gjorde i Tunisia. En dag senere fra sjøen for Herman Göring-divisjonen, Paul Karrad er falt i allierte hender. I denne ordre beklager han seg over den hysteriske oppførsel av en del tyske soldater, og sier at det vil bli tatt alvorlige skritt for å stoppe ryktomakere og hysteri. Etter at denne divisjonen var blitt utslettet i Tunisia, ble den gjennopprettet av reservetropper og kjemper på utefor Catania. - Etter de siste meldingene er det allerede tatt over 40.000 fanger på Sicilia. Meldinger fra fastlandet tyder på at det italienske folk ikke finner megen trøst i mot motet som så plutselig kom i stand mellom Hitler og Mussolini. Ifølge meldinger fra Sveits/på mange kantorer av Italia demonstrert for fred og kravet om at Roma skal bli erklaert for en åpen by. I anledning av italienernes emtale av den skade som de allierte angrep gjorde på Roma skriver Evening Standard at sannheten er at et angrep som varte 2½ time og ble utført med 500 fly og allikevel bare skadet en av Romas 400 kirker, i virkeligheten tok alle mulige hensyn til byens kulturhistoriske verdier. Alle hederlige mennesker tar del i pavens sorg over at det er nødvendig å bombe Roma.

Ringon sluttet tettet om Orel. De siste meldinger fra offisielt hold i Moskva går ut på at russerne rykker fram mot Orel fra flere kantorer. På to steder står russiske tropper bare 15 km fra byen. Den eneste åpningen som tyskerne ennå har blir stadig trangere. I Donetsbassengen har russerne satt over Donets og Mius og har bedret sine stillinger betraktelig under lokale kamper. Mange tyske soldater som har nektet å kjempe videre er blitt lagt i lenker og befinner seg i byfongslet i Brjansk. En russisk krigskorrespondent skriver at ved Orel har det i flere dager rast voldsomme kamper som hver timo sprer seg til nye områder. De tyske styrker står i fare for å bli revet i stykker. Situasjonen kan bare sammenlignes med kamponen om Stalingrad. Det er umulig å forutsi hvordan de militære operasjoner i Orelavsnittet kommer til å utvikle seg. Tyskernes ansvar byen for å være av overordentlig stor betydning, de formelig klarer seg fast til byen av all sin makt og har samlet store forråd i byen. Fionden har her satt i stade forsvarsystemer som on tidligere ikke har sett makon til. Russene myter på sin fremmarsj stadig nye og sterke forsvarslinjer. Ikke desto mindre rykker russerne sakte men sikkert fremover, ødelegger forsvaretsystemene og tar den ene stillingen etter den andre. Svenska Dagbladets berlinkorrespondent skriver at stemningen i Berlin for tiden minner sterkt om stemningen som hersket før katastrofen ved Stalingrad.

Tre norske fiskarfartøyor er nylig blitt oppbrakt av britiske flåtopatruljer i forbudsplassen og er tatt inn til britisk havn med sine mannskaper. Det britiske admiralitet har flere ganger sendt ut advarsler mot å fôrdes i forbudte områder.

80 JULI 1943

4008

A.
Mappe 41
Ekspl. 86
Arg. 1943
O.V.
Jfr.

LONDON - R A D I O .

Nr. 86

Søndag 26. juli 1943 Kl. 19.30.

Amorikansk flyangrep mot mål i Norge. I går ettermiddag rottet amerikanske flyvere kraftig angrep mot tyske mål i Norge. En større styrke angrep den tyske ubåtbasis i Trondheim. Fotografier viser at det ble gjort stor skade på dokkor og andre marinanlegg. Et annet mål var Nordisk Lettmotalls fabrikker på Herøy nær Porsgrunn. Også her ble det voldt stor skade. Aluminiumsfabrikken er nesten fullstendig ødelagt. Det er kjent at tyskerne har arbeidet lenge og brukte mange penger på dette anlegget. Nordisk Lettmotall er et datterselskap av I. G. Farbenindustri og framstiller aluminium og magnesium. En tredje flygruppe skulle angripe området rundt et mål, men møtte et tett takodde som hindret alle operasjoner. Disse angrep er det første amerikanske flystolet mot tyske mål i Norge, og det lengste strekning den 8de amerikanske flystyrke har forattet i dagslys mod full bombelast. Flyene mistet av relativt liten luftvernild og få jagere. Et amerikansk jagfly ble ødelagt, mens 17 tyske jagere ble skutt ned. Krigens kraftigste flyangrep hittil mot Hamburg. Britiske bombefly kastet i natt over 2.300 tonn bomber mot Hamburg. Foruten å være Tysklands største havneby, er Hamburg sentrum for bygging av ubåter. Etter de forløpige meldinger er det gjort stor skade. Andre fly angrep mål i Nordvest- og Vesttyskland. 12 britiske fly savnes. Britiske jagere angrep Ju 52-bomber i Nordfrankrike og Belgia og ødela flere lokomotiver. Alle flyene vendte tilbake fra disse operasjoner. Det var ingen tysk luftvirksomhet over Storbritannia i natt.

Fortsatt bombing av det italienske fastland. Allierte flystyrker har rettet vidstrakte og konsekutive angrep mot det italienske fastland, spesielt mot havnebyer og jernbane. Britiske fly som var på hjemveien fra Nordafrika angrep Livorno på vestkysten. Ingen fly gikk tapt. I dagslys i går ble Bologna angrepet. Denne byen er det viktigste jernbanesentrum i Norditalia. Fredag ble Salerno, syd for Napoli angrepet. Fly fra midtosten bombet Roggio di Calabria og San Giovanni rett overfor Messina. 3 fiendtlige fly ble ødelagt.

Sicilia. En dag kom meldinger om at Palermo var inntatt av den 7de amerikanske armé. Fortropper rykket inn i byen kl. 10 torsdag morgen og innen kvelden var inntaket fullført. Palermo har 350.000 innbyggere og er Siciliens havneby. Den har gode havner som kan ta krigsskip på 12.000 tonn. Lørdag meldtes at Marsala i det nordvestlige hjørnet av Sicilia er besatt. Alle organisert motstand er opphört på vestsiden av øya, 14 dager etter at angrepet begynte. Dagens allierte kommuniko melder at den 7de amerikanske armé ferter opprydningsoperasjoner og rykker fram mot øst langs kysten. Etter de siste meldingene er Trapani på vestkysten ørobert, likaså Tormini, 70 km øst for Palermo. Amerikanerne har alene allerede tatt 50.000 fanger og blant krigsbyttet er over 200 kanoner. Om kampen på øst midtre avsnitt heter det at kanadierne har vært i heftige kamper og gjort god fremgang. I øst møter den 8de britiske armé sterkt motstand. Fly fra Malta har bombet Taormina, 50 km nord for Catania. En britisk korrespondent skriver om den bogeistring som innbyggere i Palermo mottok den 7de amerikanske armé med, etter at de var blitt befridd for fascismen. Palermo er den største fiendtlige by som ennå er ørobert. Det er meldinger som går ut på at tysk flypersonell blir evaluert fra Syditalia og sendt nordover. De tyske landstridskrofter som utgjør 6 eller 7 divisjoner er nå samlet i Norditalia. En menor at Hitler under sistet møte med Mussolini har oppfordret denne til å gi opp Syditalia og ta stilling ved oliva Post. En antar også at Hitler har krevt at alle aksostyrker i Italia skal stilles under tysk kommando.

Aksesskone mator nye vanskigheter på Balkan. Det melder om oppstander i Albania, der store distrikter er blitt befridd og stillt under det såkalte frihetsråd som er et bundeledd mellom de albanske friskarer. Fra Jugoslavia melder om nye seire for de partisanske styrker i vest og midtre del av Bosnia. 6 tankvogner fyrt med olje er ødelagt. I Bulgaria har statsminister Milov vansklig for å nedstemme opposisjonen i parlamentet som motsetter seg ytterligere samarbeid med aksjen. Dementi fra Vatikanet. Vatikanen har ifølge en melding på tysk imøtegått de tyske og italienske beretninger om bombingen av Roma, og at pave skal ha erklaert at San Lorenzo skulle være ødelagt. Paven har tværtimot erklaert at store deler av kirken er uskadd.

Russland. Russene har hatt fremgang i sitt fremstøt syd for Orel. De bryter metodisk gjennom fiendens forsvarslinjer og tvinger ham nordover. Tyskerne yter hårdnakket motstand, men russene går allikevel fram. Det britiske admiralitet melder at løftet norske sjøstridskrofter har skutt ned en Focke-Wulf maskin og to andre fly uten selv å lide tap.

29 JULI 1943

L O N D O N - R A D I O

4007

Mappe 41
Ekspl. 87
Arg. 1943
O.V. 1943

Onsdag 28 juli 1943

1. MÅ AVHOLDE SEG FRA HANDLINGER SOM KAN FREMME ARBEIDSMOBILISERINGEN.

Arbeidsmobiliseringen er blitt en fiasko. Det forlyder nå at tyskerne forlanger innkalt folk som er reist på jordbruksarbeide. Vi gjentar parolen: INGEN MÅ MELDE SEG TIL REGISTRERING INGEN MÅ MØTE ETTER UNGKALLESE I L. ARBEIDSKONTOR ELLER LEGE-UNDERKELSE, ARBEIDSSTED ELLER ARBEIDSPLASS.

Når vi motsetter oss tvangsutskrivningen, når vi nekter å møte, må også de næringssdrivende for å beskytte seg selv og sine folk nekte å medvirke i ethvert forsøk på "rasjonalisering". Ingen må betale avgift til "Hjelpefondet for næringsslivet". Vi bidrar ikke frivillig til ødleggelsesverket og derved skaffe fienden hjelptropper mot oss selv.

Det har i den senere tid forekommet at norske bedrifter har fått seg anvist, ja endog anmeldet om arbeidskraft som er tvangsutskrevet.

INGEN BEDRIFT MÅ TA IMOT ANMØDE OM DENSLAGS ARBEIDSKRAFT.

Dette standpunkt må inntas også av bøndene. Ingen nordmann eller norsk bedrift må dra ferdel av tvangsutskrivningen. Et slikt forredneri mot den norske fronten vil være kortsynt og modføre at vedkommende vil komme på svartelisten etter krigen.

TIL POLITIET.

Politidepartementet har i et skriv nylig pålagt samtlige politimestre myoblikkelig å iverksette øvelser og prøver for politi-idrettsmørkot.

Alle norske idrottmenn har i de tre år krigen i Norge har vart, boykottet alle stevner, og har heller ikke avlagt prøver for idrettsmørkot.

Det er en selvfølge at alle politimenn støtter idrettsfronten.

INGEN POLITIMANNN SKAL DELTA I KONKURRANSER ELLER TA IDRETTSMERKET.

Fra tysk side er det blitt opplyst at de som ikke møter fram til arbeidsmobilisering vil bli hentet av politiet. Om dette er gjort noen steder, vites ikke, men det er imidlertid ting som tyder på at dette vil bli forsøkt på samme måte som i sin tid ble hentet. MEN DENNE GANG VENTER VI AT VÅR POLITIFOLK STÅR FAST OG MISTER Å UDFØRE EN ORDRE SOM DE VET ER ULOVLIG OG SOM MÅ STRIDE MOT DERES SAMVITTIGHET. MAN HAR RETT OG PLIKT TIL Å NEKTE Å UDFØRE EN SÅDAN ORDRE. FØR DEM SOM DENNE GANG IKKE STÅR FAST, FINNES DET INGEN UNNSKYLDNING - DE MÅ SENERE UVEGERLIG BLI Å SØKE INNEN FORREDERNES REKKER.

2. TREFF DERES FORHOLDSREGLER I TIDE.

Hvis noen av en eller annen grunn må forlate landet, bør han huske at etter 15. mai 1943 skal et manlig familiemedlem arresteres som gissel. Rekkefølgen er: sønner, fedre, brødre. Aldersgrønson er 16 til 60 år. Videre vil såvel savnede som øktesfelle formue bli boslagt. Er savnede under 21 år, skal også formuen til de oppdragelsesberettigede (foreldrene) boslagges.

Ta følgende forholdsregler: Verdipapirer bør gis sådan påtegning: Dette verdipapir tilhører N.N., adresse, og er ikke omsattelig uten egenhändig transportpåtegning av N. Transport ifølge fullmakt er ikke gyldig. - Pantobligasjoner, aksjer, gjeldsbrev m.m. lydende på navn, vil kunne kreves tilbake uten videre. Malerier gis lignende påtegning mod tusj på baksiden av lerretet, eller deponeres hos bekjente. Løsøre forøvrig, som sølvtegning, smykker, linte, bokor o.l. fordeles blant venner og bekjente. Bankbokor blir av bankene på forlangende forsyst mod påtegning om at innskuddene bare kan disponeres av innskytternes personlig. Banken er da ansvarlig for utbetaling til andre.

Betal gjeld! Gjem kontant!

Livpoliser sikres best ved å foreta en ujonkallelig oppnevnelse av en bogunstiget, dog ikke øktesellen. Solskapone er ansvarlig om de førsttar utbetalingen i strikk med forsikringsvilkårene.

"Muntlige fordringer" vil dobitor ikke kunne betale med befriende virkning før sog hvis han har eller vil kunne antas å ha hatt kjennskap til formüesboslaget.

Fast ciandom er det unødvendig å forstå seg noe med, da den utevidere kan tas igjen av rette sier etter krigen.

Matvarer og rasjoneringskort gis boft til trøngondo.

TILFLUKTS-ROM.

Det opplyses at det før det store angrepet på Rom forleden var det etterhvert blitt ca. 8 millioner innbyggere i Rom og den allor nærmeste omegn. Og det kom av at italienerne har rognat med som sikkert, at Rom ikke ville bli bombet. De har mod andre ord brukte byen som tilflukts-Rom. De har imidlertid rognat fail ikke bare i dette tilfelle. Ja, de får sin lønn.

Ar. 87

NIKELAUW-VERDIG TYSK KJEMPEDUMHET. Mandag aften den 26. juli forelå den første trykt middelolisen om Mussolinis fall i Oslo. Inntil da hadde man bare hatt de meddeloliser som det kostet dødsstraff å løse.

I høyeste grad av spenning tok man for seg morgenavisene tirsdag morgen. Her ville man nok få inngående kommentarer til den italienske verdonsessasjonsen! Fritt Folk dog skrev ikke om Mussolini. Det hadde tatt fram sitt ovighetstemma siden 22. juni 1941 - "bolsjovik"-faren. At stakkars nervøse Feiring i Morgenposten skulle ha noen mussolini-leder var ikke til å vente. Han har hittil ikke vært i stand til å samle seg om noen lederartikkol. Han har nok med å slåss med disponensen om den overtid, han hver natt kostet Morgenposten under sine forsøk på å virke Tidens Tegnisk ombrøkningssmart. Feiring hadde derfor nøyot seg med et citat av Lumatscharsky til leder. Forræder Eido i Nationen "kommenterte" et eller annet med bøndene. Det var ikke så gråt å finne ut hva han manto. Det som fra lederplassen i Aftenposten frydet ons øye var Filipinenes frihet. Det var da godt at de hadde på Filipinene fårt sin frihet mens vi ventet på vår. Men også den artikkol var forvirret. Den fortalte at amerikanerne hadde ordnet med frihet for filipinonsorane fra og med 1946. Men så ville de ikke ha friheten. De kom til amerikanerne og ba om å få slippe den inntil de var blitt modne for noe så stort som friheten. Det første amerikanerne og gikk med på det. Hvor på japanerne nå holder på med å forbrello den filipinske frihetslovgivning. I tilføyolso hertil kom der et attpåheng skrevet av hr. fanatikor Flood selv - oppå den opprinnelige artikkolen som var skrevet av en av Aftenpostens medarbeidere. Attpåhengen hang ikke sammen med det som utgjorde artikkolens to førstestredjedeler, men var gjort for å få fram en chikane mot amerikanerne. Gad vite om amerikanerne går til grunne på den?

Således, nøyaktig således, ble aksobruddet Berlin-Rom kommentert i den tyske presse på norsk i Oslo - av de norskefødte menn som ngorer "chefredaktører" der, kjøpt og betalt dertil av tyskorno. Der man leste avis etter avis med et stadig bredere smile man fast for seg solv, at der neppe finnes den dumhet så stor at tyskerno ikke bør der! For solvsagt var disse ledortmønster på den avisdag da aksobruddet Berlin-Roma var hovedmotet over hele verden, brukt etter ordre av tyskorno i stortinget, nærmere betegnet hr. neser, som bør ha seg litt eikelauw for denne kjempedumhet. Overfor et folk som er lesokyndig og ikke bare som hans landsmenn i bosittelse av lesufordighet, hadde han bogått den.

OPAGANDAMASKINEN OG ANGREPENE MOT TYSKE KRIGSMÅL I NORGE.

Det hender at selv den svære losør kan bli forvirret over de meldinger, som den tyske propagandamaskinen sender ut. De pre mille sannhet, som det ikke lykkes gøbbels-systemet å skjule, er omviklet med så store mengder løgn og fordrøring, at man kan være nødt til å lese om igjen flere ganger, før man helt ut forstår hva de sier og skjuler.

Et godt hjelppomiddel til kontroll har vi i de middelolser tyskorn sendet ut hvor langt der er hundt noe i Norge som fortjener kommuniko, og som vi er i stand til et hvilket fall delvis å kontrollere. Et av de bsto hjelppomiddel vi hittil - ved siden av middelolsen om biskop Berggravs utdrivelso ved Beelzebub - har fått, er det som propagandamaskinen sendte ut til norsk lesokrets gjennom de såkalte avisor for 26. juli der de gav en slags framstilling av hva der var passert i Trondheim og på Horøya lørdagen i forveien. Horøya ble forresten ikke nævnt - bare en liten norsk by på høyde av Oslofjorden. Både Stavanger og Skien liggende på høyde av Oslofjorden, legg mørke til den tøvete tilbakoholdelse av navnet! Målet var angitt av den norske emigrantregjering i London - forsøktet om Krigsborrichter ved navn Fillinger sog. Angrepot mot skipet var fullstendig resultatløst. Men gnr sog i øynene. Hvillst skip? Det viser seg ved fornyet øjenomlosning, at der også var puttet inn et skip blandt de norske stedene, som var blitt bombet. Plutselig kastet dette skipet fram - først man løsøvervirret skal bli hengende fast i riggen på det og få det inntrykk at hele bomboangrepet var fullstendig resultatløst. Om der i det hele tatt har vært inngrepot noe skip var man ikke. Det eventuelle skips tilstedeværelse er i denne forbindelse fullstendig likogydlig. Innuttos det også, at de norske arbeidere som ble rammet, produserte kunstgjøding for det norske landbruk. Skjønt forsiktig plasert av last i Fillinger, enten han nu er norsk (i fødsel) eller tysk, får vi øye på både nakken og ryggen til den fete løgnen der den prøver å gjemme seg som et innskudd mellom andre setninger. Det var ikke noe tilvirkingssstod for kunstgjødsel til norsk landbruk som ble bombet, men vesentlig Norsk Lottstall under I.G. Farbenindustrie, en bedrift hvis eneste oppgave det var å tilvirke aluminium og andre lettmetaller for det tyske flyvåpen. Den har opphørt å eksistere.

Som den gøbbelske propagandamaskinen døls ved og dels uten lov Fillinger har formet disse etterretninger, formas alle etterretninger som sendes ut gjennom den samme propa-

grundamaskines forskjellige utsprøytningsrør. Vi kan følgelig gjennom disse meldinger i mandagens avisplakater om bombingen av Høgda og av ubåthavnen i Trondheim analysere måten for krigsmil front-reportasjen fra Russland og Sicilia er satt sammen på. Derfor bør man moge nøyde med å studere de meldinger som her omtales. Det vil gi en innsekt til at hjelpe neste gang, propagandamaskinen kan være i stand til å skape mørke stundor for oss. Å sette seg nøyde inn i dette er i det hele tatt en vesentlig del av det sjeldelige forsvar vi til enhver tid, i væken så vel som i halvvåken tilstand, ja endog inn i drømmen er nødt til å sette opp mot tyskene. Det er dette forsvar som er årsaken til at de aldri, aldri kan ta knokken på oss.

I de meddelelses som her omtales, berettes der også om den mange dødsfalle blandt norske, som de amerikanske bombeangrep mot tyske krigsmål i Norge har kostet. Det er klart at der må gå norske liv til spille, når tyskene driver norske slaver inn i innhegningene om sin krigsindustri på norsk jord. Det er videre tyskene om å gjøre, at entallet av omkomne norske blif så stort som mulig. De har bruk for det under sin agitasjon mot landets Konge og regjering. Derfor kunde man under angrepet på Høgda og på ubåthavnen i Trondheim oppleve, at tyskene hindret norske i å seko ly mot de bomber de hadde nedkalt over de respektive steder. Grynet Fillingen, "Krigsberichter", sildrer hverledes arbeidene på Høgda var kommet ut på åpen vei for å begi seg hjem før angrepet begynte. Her ble de også rammet av bomboen, berettes det snartidig. Forholdet var at disse norske, som samtlige arbeidet under tyskernes slavepisk, ville flykte til skogs, da de forsto faran. Men heri ble de hindret. De ble samlet sammen av tyskene og drovet tilbake til fabrikkskredet med tilfluktsrummene, hvor også de gikk ned. Tilfluktsrummene var i og for seg gode. De bestod sin prøve. Men ett ble rammet av enten en sammenstyrte skorsten eller av en fulltreffer. - I Trondheim ble arbeidene hindret i å forlate en barakk eller muligens flere for å komme i tilfluktsrumma. I propagandamaskinen er det rammede barakker blitt til sykobarakker. I et tilfluktsrum utenfor den del av Trondheim som ble rammet, ble plassen helt oppatt av tyskene slik at ingen norske fikk slippe ned. De måtte holde seg utenfor under angrepet. Av disse omkom ingen. Men allikevel var det et betydelig antall norske, som tyskene også denne gang førte inn i døden - for senere propagandistisk bruk blandt norske i Norge mot vår Konge og vår lovlige regjering i øksil.

SKAEN PÅ HØGDA I tillegg til vår artikkelen om tyskernes måte å fortelle om den amerikanske bombeangrep mot de to tyske militærmål i Norge, Høgda og ubåthavnen i Trondheim, skal vi bringe noen faktiske opplysninger om skadene på Høgda. Den tyske fabrikks under ditt nordiske navn Nordisk Lottmetall er mere enn stort skadet, den er, på en fabrikksbydning nær, jovent med jorden. Den vil ikke kunne gjennoppbygges under denne krig og dens ødeleggelse er en katastrofe for tyskene. Hvor mange norske som er drept i forbundet med Lottmetall er ikke sikkert, men tallene ligger rimeligvis mellom 40 og 50. Av Norsk Hydro folk dreptes 8 eller 12. Sodafabrikken under Norsk Hydro er blitt stort skadet, likaledes kraftstasjonen og en kontorbygning. To av de ti granittårnene for sluttprosessen under framstillingen av salpetersyre er ødelagt og likaledes en del andre bygninger. Denne redogjørelsen gjør ikke krav på å være fullständig. Det gør som man forstår ikke an for en norsk frihetsavis fra det underjordiske å gå til Norsk Hydro å spørre om skadene. Man får nøyde seg med hva man kan få fram gjennom usakkyndiges beretninger.

ITALIA. MELDINGER FRÅ ITALIA tyder på demonstrasjoner overalt. Det italienske folk føler ikke tilslutningen på det fascistiske maktvældet som har vært i over tyve år. En stor Milano-avis skriver i en lodende artikkelen: "Mussolini er gått. Endelig er vi fri. Ingen sov i Milano i natt. Dertil var begeistringen og gleden for stor." Den kjente Torino-avis Stampa offentliggjør en proklamasjon utstedt av fem antifascistiske organisasjoner. Det heter her: "Det fryktelige mareritt som har hvilt over vårt politiske liv i over tyve år er over. Alle partier har nu frihet som sitt standpunkt" Proklamasjonen fordømmer kongen og Badoglio som står i forbundet med den gamle fascistiske maktstøtene. Italianerne må nu sette all kraft inn på å troffe beslutninger om nye lover og selv være horror i landet. Ifølge en slovensk melding er Mussolinis organ, "Popolo d'Italia", inndratt. Mussolinis målmann Gayda er avskjediget. Over hele Italia har det vært store demonstrasjoner for et fritt Italia. Monoskomassene har sunget patriotiske sanger fra Garibaldis dager og en tyskfjordtlig sang fra forrige verdenskrig. I sine oversjøiske sendinger taler Romakringkasteren om folkedemonstrasjoner, men orklerer at de er for Badoglio og kongen. I virkeligheten var Badoglios første skritt å forby alle møter og sammenkomster av mere enn tre personer under trusol av enhver som ikke lystrete sjeblikkelig vildt bli skutt. Romakringkasteren opplyste

igår kveld at Badoglios kabinett nødvendigvis måtte bli et militærkabinett. Det fascistiske sterråd møttes lørdag for å høre Mussolinis sistetidige orklaring. Ingen av de oldtro fascistiske medlemmer er kommet inn i den nye regjeringen. Det gir ingen opplysning om hvor Mussolini er eller hvad han foretar sig.

Churchills tale Statsminister Churchill talte i Formiddag i Underhuset: Sluttninga på Mussolinis lange og hårdhendte horroddømme over det italienske folk betegner utvilsomt avslutningen på en epoke i Italias historie. Grunnstenen i den fascistiske bygningen har sviktet, og det er ikke usannsynlig at hele huset vil fallo sammen om det ikke alt har gjort det. Mussolinis tankoléshot er blitt kostbar for det italienske folk. Det så så lettvert og ufarlig ut i 1940 å fallo det slagte Frankrike i ryggen eller slå under sig de besiddelsor som Mussolini sikkert troddo tilhørte det dogenererte Storbritannia. Det var tilsynelatende også lettvert å knaste sig over den langt mindre stat Hellas. Men virkeligheten utviklet seg anderledes. Gjennom mange og farlige omskiftelser har de britiske og amerikanske armeor omsidor brutt i stykker høye det italienske imperium i Afrika og erobret storparten av Sicilia. Nu står de ved inningsporten til det italienske fastland. Det tilbyr slutt på krigon, frihet fra treldom i et nytt og befridd Europa. Da jeg hørte om det som hendte i Palermo da de amerikanske troppene rykket inn, kunde jeg ikke være i tvil om at italienerne ønsket å bli fri sine tyske arbeidshorror. Vi vet ikke hvilken som kan komme til å skje i Italia, men nu da Mussolini er forsvunnet og fascismens makt er knust for godt, vilde det være meget ulikt å avskjære oss ethvert middel til å komme til en ordning med det italienske folk. Vi vet lite eller ingenting om den nye regjeringen, men den har en meget viktig bestemmelser å ta når det gjelder sitt eget folk. Imidlertid vil jeg gjerno at den utvikling som fører fram til en slik bestemmelser skal gå sin gang uten annet påtrykk enn det som ligger i en ustanselig krig. Hittil har vi ikke fått noen tilnærmeds fra den italienske regjeringens side, og noen ny bestemmelser fra vår side er derfor ikke påkrevet. Hvis den italienske regjering volger å la tyskene få sin vilje, her heller ikke vi noe valg. Da fortsetter vi krigen mot Italia av all kraft og på alle frontor. Vi skal sørge for at de skal føle krigens byrde tyngre og tyngre. Ordre om dette er gitt til alle allierte hærstyrkene som dette angår. Mitt råd ved dette veiskille kan uttrykkes ganske enkelt: Vi bør la italienerne selv gyte olje på ilden og sette fart i begivenhetene imidlertid deres regjering vil gå med på å gi oss det vi trenger og krever for å kunne fortsette krigon mot vår viktigste og vesentligste fiende som ikke er Italia men Tyskland. Det er i Italians like meget som i de alliertes interesse at Italians betingelsesløse overgivelse skal skje med et slag, ikke stykke for stykke. Dersom Italians regjering og folk bestemmer sig til å fortsette under det tyske åk, vil det ikke ha noen alvorlig innvirkning på krigens gang, og den ønste følge vil bli at i de nærmeste måneder vil landet bli gjennompløst med bomber fra andre til annen.

Det vilde være et stort feilgrop, nu når forholdene i Italia er i en så flytende tilstand, om moglingsmann fra Storbritannia og De Forente Stater skulle gå slik frem at de brøt ned ethvert uttrykk for den italienske stat. Vi har ingen interesse av å styrte Italia inn i kaos og anarki uten myndigheter å forhandle med. Vi vilde bare få en uhøye oppgave med å innsette garnisoner, politistyrker og embedsmenn. Vi må være forsiktige så vi ikke kommer i den samme stilling som tyskene har rotet sig op i, nemlig å måtte undertrykke og regulere inn i alle onkelttheter en meget stor befolkning. I praksis vilde slike retningslinjer lett kunne føre til at den følge av befrielse som vi blev møtt med etterhvert kunde slå oss i gretten misnøie mot oss og alt vårt arbeide.

Når det totalitære system, sa Churchill videre, med et eneste parti beskyttet av hommelig politi, som har besatt praktisk talt alle stillinger i staten med embedsmenn og domstoler konsekventt av regjeringens makt og med et høyt nettverk av husspioner, har vært med i lang tid, har de brede masser av folket ingen innflytelse på sitt lands situasjon. Dette kan tjene som en undskyldning for det italienske folk. Men bare en undskyldning. Men finnes ikke noe forsvar for noe folk som finner seg i å fratas sine rettigheter. Nu har krigens hårde virkelighet omsider brutt den treldom som holdt massene i Italia nede i tyve år og kuttet dem fysisk og moralisk. Vi kan derfor med god grunn vente store forandringer i Italia. Hvilkem form de vil ta eller hvordan de vil stille seg til de tyske okkupasjonsstyrkene eller kontrollorganer det før tidlig å spå om. Men ett er sikkert, det som har hønt i Italia har forstyrret og formørket fremtidsutsynet for det tyske nazistiske parti. Men Tyskland selv er fremdeles meget sterkt. Italia hadde bare en tiendedel av Tysklands styrke. Det tyske voldshorreddømme blir nu angrepet av alle kroftor fra alle kantorer. I de voldsomme kamper på frontene i Russland som er i langt større mildeste om de forente britiske og amerikanske operasjoner i Middelhavsområdet, har den tyske hær fått mange svicende sår i juli. De regulmessige og knusende slag mot tyske byer

torsdag den 29. juli 1943 kl. 19.30.

Aug. 27
1943

Ortssetter håndlagt og med stadi, sterre trygde, men Tyskland er ikke st. rkt. Med alle de hårde slag som de tyske tropper har lidt har Hitler omu 300 divisjoner bortsett fra leietroppor. Tre fjordedeler av dem er mobile og de fleste er godt utstyrt. Vi er i kamp med noen av disse på Sicilia, og de gjør innbitt mot stand i stillinger ved egen for forsvar. Riksregjeringen i Tyskland holder alle sider av det tyske folketiv som i en skruostikk og dominorer det med sin autoritet. Den kan utnytte naturrikdommen i 10 - 12 land, og høstutstilten skal være bra. Denne nazistiske krigsmaskin er det mørkere over Europa som vi har bestemt oss til å rydde ut, og når vi tar stilling til forholdene i Italia må vi stadig holde oss dette annet mål for øje.

Kommentar til Mussolinis tilbaketroden.
En amerikansk utenriksminister Tordell Hull uttalte igår: Mussolinis fall er det første store skritt mot en fullständig sdogelöse och utslettelse av alt som heter fascism. De första männen var också i kontakt med Badoglio för Mussolinis fall. De trovor framfördes Italias betingelseslös övergivelse. - Det officielle spanska telegrambyrå melder att innan spanska politiska fräsför man den nya italienska regjeringen för att vara en fredsregjering. Det kom som en oväntad skott att regjeringsskiftet fann stod bara litt över en timme efter att de allierade gick till invasion på Sicilia. - Ribbentrops taler, dr. Schmidt, uttalade att han hoppas att Italien också har tenkt att falle Tyskland i ryggen, men att det vil fortsätta kriget på Tysklands sida. - Tyrkiske avisör skriver: Italias mål måste vara att få fred och redde hundratalet. Den politiske bygning som hvilte på aksen är styrtet samman efter Mussolinis fall. Men antar att Ungarn, Bulgaria och Rumänien, vil underretta Tyskland om att de vil följa Italias eksempel hvis de också ölt har gjort det. - Dagens Nyheters Berlinkorrespondent skriver: Ovoral i Berlin ser man bleka och bekymrade ansikter. Det är tyska män och kvinnor som larmalt drifftor de sista begivenheterna. Det är ingen optimism, utan mod honsyn till krigens utgång. - En finländsk avis monterat att den nya italienska regjeringsskiftet vil bli av stor betydning för Finlands politiska framtid. Svenska Pressen i Helsingborg uttalade att förändringen av regim i Italia var en oonstående vissning för de allierade. Den finländske finansministern sa igår att en finländsk regjeringsskifte är nära forestående. Det är mulig att socialdemokratene vil gå ut av koalitionen.

Sicilia. Allierte fly förpurrot et nytt tysk forsök på å bringe förstärkninger med fly. ZI Junker transportfly blev skutt ned. Skip i havnen på Sicilia blev også angrepet. Over Sardinia blev 5 tyske og italienske fly sdoglagt. På landjorden er det ny framgang efter hårde kamper. Cefalu og San Stefano på nordkysten er erobret.

Flyngrop. Hamburg blev bombet i natt. Det var det femte angrepet på byen i løpet av 48 timer. Lørdag natt ble det sluppet 2300 tonn bomber over Hamburg. I dagslys søndag ble det gjort stor skade på Tysklands største ubåtverft, som ligger i byen, samt på et annet ubåtverft og en dieselmotorfabrikk. Tungt amerikansk bombofly angrep igjen ubåtverft og flyfabrikker. De flyvende festninger som bombet Hamburg i natt, angrep også Hannover, Wilhelmshaven og Wesermünde. Flyplasser i Frankrike og Belgia ble bombet igjen og i natt. De allierede mistet 23 bombofly og 4 jagere fra alle gardsdagens operasjoner. Mere enn 50 tyske jagere ble skutt ned over Tyskland og 4 over Belgia. Angrep av tyske fly på Storbritannia gjorde skade, men ingen mennesker ble drept.

Russland. 70 befolkede stræk til ble befridd av russene igjen under en fremrykning på mellom 5 og 10 km i retning av Orel. 5000 av Hitlers soldater ble droppet. Meldinger fra Moskva går ut på at den største fremgangen igjen ble notert av den styrken som rykker fram fra syd.

Polen. Det er blitt kjent i London at de tyske nazisters massemyrdor sprer sig fra Lublin til Kharkov-området. De driver her klappjakt på om lag 100 000 bønder og byfolk som har flyktet inn i skogen.

Det fjärne östen. I det sydvestlig, Stillehav begynte allierte land-, sjø- og flåtestridskrofter et stort slag mot hundre på Ny Georgia. Tungt amerikansk bombofly har angrepet Wakayama. 9 japanske jagrfly ble skutt ned og 9 skadet.

Den amerikanske visepresident Alben uttalte igjen i en tale til arbeidene ved Detroitfabrikken: Vi søker om fred som betyr noe mere enn bare et pusterum mellom dette mørkets død og et mytts fødsel. Verdens ledere må herefter beflitte seg mere på å løse sociale spørsmål og tonne mindre på maktpolitikk. Særlig tro ting må de være ansvarlig for: 1. Folkoopplysing, 2. Mobilisering av fredsproduksjon og arbeide for alle. 3. Planlegging av samarbeide mellom verdens nasjoner.

OSLO: De norske avisør som mandag kunne berette om 55 drepte nordmenn i Trondheim etter angloamerikanernes terrorangrep, er idag mørkverdig tauvo. Noen navnliste over ofrene er omu ikke offentliggjort og kan neppe vantes. For tallt på norske ofre er samtykningsvis bare 4, ikke 55.

Nr. 88

AUG. 1943 LONDON - RADIO

Mappe 41

Ekepl. 88

torsdag den 29. juli 1943 kl. 19.30.

Aug. 27
1943

Italia. General Eisenhower har i dag sendt ut en proklamasjon til det italienske folk. Han sier: Vi lykkeskor det italienske folk og huset Savoien med at det har sviktet oss med Mussolini som styrtet landet inn i krigen som et rodkap for Hitler. Med denne handling har dere fjernet den største hindring for en ordning mellom Italia og de forente nasjoner. Italia kan få fred med en gang på de ørefulle betingelser som de forente nasjoner allerede har tilbudt dere. Vi kommer til dere som befriere hvis dere stanser enhver hjelpe til tyskerne. Som dere har sett på Sicilia vil vår okkupasjon være av en mild art. Dere som vil få vende tilbake til sitt vante arbeid. Hvis alle allierte fanger blir utlevret istedenfor å bli sendt til Tyskland, så vil også de kundrotusener italienske fanger som er tatt i Tunis og på Sicilia bli frigitt. Dette budskap fra general Eisenhower ble i dag kringkastet til det italienske folk.

- Etter ennå et møte i den nye italienske regjering ble disse beslutninger gjort: 1.

Allierte politiske fanger skal settes på fri fot. 2. Tallrike personer som tilhørte det opplest fascistiske parti skal frigjøres (dette er for øvrig allerede gjort). 3.

Senest, den lovgivende forsamling og det fascistiske stortråd oppleses. 4. Et nytt deputertkammer vil bli valgt innen fire måneder etter at krigen er avsluttet og en ny lovgivende forsamling vil bli dannet. 5. Så lenge krigen varer forbys dannelsen av noe som helst politisk parti i Italia. - Det blir meldt at arbeiderne ved flere andre italienske fabrikker er gått til streik. De fem organiserte partiene har sendt ut et nytt manifest røttet til det italienske folk. I alle de større italienske byer har det vært demonstrasjoner mot krigen og tyskerne. I følge de siste meldingene er demonstrasjonene ikke lenger bare preget av begeistring, men antar stadig mer karakteren av revolusjon. * Roosevelt uttalte i sin tale i natt at aksen har fått sin første knekk. Det forbryterske og gjennomrātige fasciststyre er gått i stykker. Mussolini og hans bande vil bli trukket til ansvaret. Det å tre tilbake vil ikke redde hverken Mussolini eller noen annen krigsforbryter fra å bli stillet for retten.

Krigen på Sicilia. To allierte styrker nærmer seg nå Nicosia. Kaukasiske styrker har rykket forbi Enna og inntatt Leonforte, 15 km fra Nicosia som er et viktig veiknutepunkt. En amerikansk styrke som nærmer seg byen nordfra, har erobret tre byer, Pollina, Castelbuono og Gangi, 18 km nordvest for Nicosia, og står nå foran de tyske hovedforsvarslinjer. Ytterst til høyre foran Catania over de britiske ammiralitetsfortsatt press mot det tyske forsvar. Allierte flystyrker angrep kommunikasjoner og veier og de få flyplassene tyskene omu har igjen på syn. * Allierte fly fra baser i Midtøsten sonket to fiendtlige fartøy i Egeerhavet. I det Joniske hav ble tre skip senket og to andre skadet. Det allierte hovedkvarter i Nordafrika melder at 700 fly deltok i dagslysangrepet mot Roma 19. juli. * Eden ble i går i Underhuset spurt om Italia etter en ørefull kapitulasjon ville få tilbake alle sine tidligere besiddelser i Nordafrika. Edin svarte nei.

Russland. I frontstøtet mot Orel har russene gått videre fram og har erobret 30 tett befolkede stræk til, bl. a. jernbanestasjonen Stanovoy-Kolodez, 18 km sydøst for Orel på jernbanen til Kursk. Langs tre av de fire jernbaneelinjene har de rykket så langt fram at de står 15 km fra byen. Nerd for Orel kjemper de russiske styrker seg fram gjennom meget vanskelig terreng og bryter ned all motstand. Det har påny vært flyangrep mot Orel og Brjansk, og mot flere tyske flyplasser. Det blir meldt om oppklaningsvirksomhet på Bjelgorodfronten. To høyder er tatt tilbake på Donetsfronten.

Flyngrop. Amerikanske flyvende festninger har angrepet to tyske Jagerflyfabrikker, nemlig ved Kassel og Oschersleben, 125 km vest for Berlin. Dessuten ble mål i Hellas, Bulgari og Frankrike angrepet. 24 allierte fly gikk tapt. Det har igjen vært et kraftig angrep på Hamburg. Nesten 3.000 tonn bomber ble kastet over byen i løpet av tre kvarter. Det vnr det 6to angrep på Hamburg i løpet av tre døgn. 18 allierte fly gikk tapt.

Tysk norvøysitet over utviklingen i Italia. Avisen Erdässler Zeitung skriver: Vi vet ikke hva de kommando to døgn vil bringe. Vi må nå støle på vår egen innsikt og de krefter som vi har innenfor Tysklands granser. Dagens Nyheters Berlinkorrespondent skriver at nyheten om Mussolinis avgang kom som en bombo av tyngste kaliber på tyskene. Det var det største sjeld de hittil har fått. En spesiell utsending er kommet til Norge for å prøve å styrke de tyske troppers moral. Han har bl. a. besøkt Kristiansand og Stavanger, hvor han har imponert troppene hjemmefrontens urokkelige styrkene med amerikanske og engelske luftangrep.

Times skriver i en leder i dag: Mussolinis fall har brakt den tyske propaganda i den største forvirring. Hitler kom ikke hjem fra det siste møte for å melde at Mussolinis fall var nærmest over. Hamburger Fremdenblatt hadde samme dag en artikkel om Mussolini, som maaunen som står urekkelig på bræn. * Den tyrkiske utenriksminister har haft en konferanse med den italienske utenriksminister, og deretter med den britiske ambassadør i Tyrkia. * General Franco innsatte i går det politiske generalråd i Falangpartiet til ekstraordinært møte. Også kong Boris av Bulgaria har innsatt sine rådgivere til ekstraordinært møte, og den ungarske regjeringen har hatt møte hele natten.

L O N D O N - R A D I O

Søndag 1 august 1943 kl. 19.30.

Nr. 89

SMITH COLLEGE, et av de øste amerikanske utdanningsinstituttet for kvinner, har utgitt Sigrid Undset til sordoktor i litteratur.

FINN MOE, som nå er sjef for den norske kringkastingstjenesten i Amerika, har i en tale fra New York sagt fra at Norge har sine planer ferdige for å fortsette gjennoppbyggingen av landet straks tyskerne er knastet ut. Det norske folk er imidlertid ikke bare interessaert i sine hjemlige problemer, uttalte hr. Moe. Vi er klar over at hverken Norge eller noe annet land vil kunne stå alene i fremtiden. De Toronto Nasjonale dammor og organisasjon som kan bli et naturlig utgangspunkt for mellomfolklig samarbeid i fremtiden.

DEN AMERIKANSKE KRIGSARBEIDSNEIDEN har bestemt at alle avlønningsregulativor som tar hensyn til rasforskjell skal forandres, således at det skal være forbudt å gjøre forskjell i lønn mellom niger og hvit som utfører samme slags arbeid.

I 1933 nåddo arbeidsløsheten i Amerika sitt maksimum med 15 1/2 millioner arbeidsløse. Nå er ledighetstallet nede i 1 million, det vil si at ledigheten er så liten som man antar det er teoretisk mulig for den å bli.

IMMEN 1 JULI var alle barnløse menn i De forente statene mellom 18 og 38 år mobilisert, og ved årets slutt har alle andre menn i disse årsklassene, unntatt forsørgelsesbyrde, også sluttet seg til de vognede styrkor. Meningen er som kjent at ved årsskiftet skal Amerikas vognede makt være opp i 11 millioner mann.

I KRIGEN på do store havene har hangarskipet hittil vært det mest slagkraftige våpenet. Da Pearl Harbour ble angrepet hadde De forente stater 7 hangarskip, og av dem er 3 blitt sunket, nemlig "Lexington", "Yorktown" og "Hornet". Til gjengjeld er hele 9 nye hangarskip sjøsatt siden da, derav 5 nye og fire som er ombygget fra kryssere. Hertil kommer 12 divisjoner av mindre hjelpehangarskip for konvoytjeneste.

EN SJELDEN AUKSJON. I Nordmannsforbundets Tidsskrift, som for tiden utkommer i Amerika, finner vi en meddelelse om en sjeldent auksjon. Det var stortingspresident Humbros auksjon for 1940, som ble solgt til inntekt for kjøp av krigsobligasjoner. Boken hadde fulgt Hambre under hans fare gjennom Norge, Sverige og Finland og siden til England under og etter felttoget i Norge. Til tider inneholdt denne almanakk det oneste tilgjengelige eksemplar av den norske grunnloven under viktige drøftelser. Den sjeldne boken innbrakte 9500 dollar til inntekt for et godt formål.

EN BERØMTE "SPITFIRE" anses ikke mere for å være Storbritannias mest slagkraftige jagerfly. I lønnet over Vesteuropa blir den nå delvis skifteut med den nye typen "Typhoon", som allerede har vært i aksjon en stund, men hvis viktigste egenskap er lang række med militær hemmelighet. Nå er en del data offentliggjort: Topphastigheten er 650 km i timen. Flyet har en motor på 2400 HK., og skytingen er enten 12 mm. skinner eller 20-mm. kanoner. Flyet kan føre med seg en 125 kg. bombo i hver wing. AVISKORRESPONDENTER i Tyrkia melder at de økende leveranser av britisk og amerikansk trigs materiell til Tyrkia har gjort det nødvendig å utvide de tyskiske hævnors og jernbaners kapasitet betraktelig. Tyrkia har også mottatt lokomotiver og annet rullende materiell for sine jernbaner.

*
NERVOSITET I FRITT FOLK. For å få behovet mandagens store sensasjon, ringte vi tidlig om formiddagen opp til riksorganet og forlangte utenriksavdelingen. "Unnskyld, er det samme som jøssingene sier, at Mussolini er avsatt?" - "Jo - - - det stemmer nok det", svarte en forvirret stemme. "Men hva skal det bety da?" - "Det innebefatter en kontroring av de militære krefter". "Men er ikke Mussolini en bra kar?" sa vi. "Jo visst - - -" "Hvorfor skal han gå da? Jeg syns det går riktig dårlig for oss nå", mente en ørlig bokymrot. "Å, nei. De må absolutt ikke tre det. Kampen vil bli fortsatt til den endelige seir selv om Italia skulle fallo fra oss. No gjelder det å slutte mannskapt opp om partiet!" svarte Fritt Folks utenriksmedarbeider; men uten særlig overbevisning.

BERLINISCHE FEUER-VERSICHERUNGS-ANSTALT har i 1940, -41 og -42 brukt følgende vondinger i sin "Bericht über das Geschäftsjahr":
1940: Auf dem Feld der Ehre fielen für Führer, Volk und Vaterland unsre Mitarbeiter.
1941: Mit der Hingabe ihres Lobens haben ihre Treue für Volk und Reich besiegt unsre Mitarbeiter: - - -

1942: Im Kampf für die Zukunft unsres Volkes geben ihr Loben unsre Mitarbeiter: - - -
NORSKE HUNDER TIL RUSSLAND? Norske hundeeiere har fått tilsendt et skjema til utfylling fra Politipresidenten i Oslo, hvor det spørres om hundenes alder, kjønn, rase, skuldhøyde mm. Vi har brakt i erfaring at honsikten med disse skjemaer er å skuffe oppgaver over de dyr som er ogned til å sondes til østfronten, hvor de skal trenes opp til å løpe under russiske tankar med eksplosiver på ryggen. Det spørres spesielt etter schäfer, schauzer, boxer og airedalehunder. Vi går ut fra at norske hundeeiere holder vil avlive sine hunder enn at de skal komme fienden til nytto.

Fortsatte uroligheter i Italia. I Italia fortsatt demonstrasjon for fred. Meldinger fra Sveits sier at de italienske arbeidere vil gå til generalstreik 18 timer hver dag inntil Italia er ute av krigen. Algor kringkaster har i stadig sondinger i de sist 18 timer sendt advarsler til de italienske folk om at luftkrigen vil bli fortsatt med stor voldsomhet hvis ikke den italienske regjering slutter fred snarest. Badoglio regjering har ennå ikke sagt om fred. - Det var flere store demonstrasjoner for fred i Italia i går. De italienske soldater tar åpent parti for demonstrantene. En italiensk avis forteller at et stadig stigende antall italienske soldater deserterer. Spesielt i Milano og i Norditalia har det vært mange demonstrasjoner, men demonstrasjonene har også sprodet seg til Firenze, Roma og Napoli. En del fascister som hadde forsikret seg i Popolo di Italia's bygning har overgitt seg. Mange fascister er blitt dropt på forskjellige steder av landet. Ifølge en melding fra Vichy har Badoglio sponset domstol allerede avsagt sin første dom: en mann fikk 6 måneder fengsel for å ha satt rykter i omløp. Romakringkasteren har sendt en oppfordring til bøndene om ikke å tro på rykter. En melding fra nøytrale land går ut på at tyskene skal ha basert Fiume og Trieste. Denne melding ble i dag demontert av kringkasteren i Roma. - Badoglio har også sluttet at årsklassen 1929 - 1942 skal innskalles. Disse årsklassene var allerede innkalt av Mussolinis regjering noen dager før han ble styrtet. - Det blir meldt til New York Times at hertugen av Spoleto, som siden mai 1941 har vært konge av Kroatia, har abdisert etter ordre av sin fetter, Kongen av Italia. - Ifølge meldingene til Istanbul har tre italienske divisjoner i det nordvestre Hellas begitt seg over grensen til Albania. Man tror at de allerede er ankommet til Italia. - Den tidligere italienske utenriksminister, grev Ciano, har trukket seg tilbake fra sin stilling som ambassadør ved Vatikanet. Under avstemningen i det fascistiske stortred forrige lørdag var som kjent grev Ciano blant dem som stemte mot Mussolini. Ciano er Mussolinis svigerson. Ifølge meldingene til Kairo forlyder det at tyskene har begynt å avopne de italienske troppene i Larissa i Albania. - Det opplyses i London at italienerne hadde 25 divisjoner i Jugoslavia og Hellas. Tyskene vil få en vanskelig oppgave mod å orstatte disse divisjoner hvis Italia slutter fred. - Sivonsko franske er gått over den italienske grensen og opererer nå langt inne på italiensk område i takten ved Udine i Venziaprovinssen. - En hommelig radiostasjon har advart de italienske soldater mot de tyske forsøk som sikkert vil komme på tillegne seg de italienske skip.

Operasjonene på Sicilia rykket amerikanerne i går fram 5 km og okkuperte tre byer til. Syd for Catania har de 8 britiske arme og kanadiske tropper utvidet sine bredder på den nordlige bredd av elven. Disse nye stillingene ble først okkupert under angrepet fredag og natt til lørdag. - Utanfor vestkysten av Sicilia har troppene overgitt seg botengelsoslett. Tyskene forsøker nå å landsatte flere troppeskyttere på Sicilia for å forsøke å stanse de alliertes fremrykking. Utover på Balkan. Det meldes om nye uroligheter i Ungarn og Romania. Også i Bulgaria har det vært uroligheter. Det har vært sammenstøt mellom statsminister Filov og kong Boris. Man antar at Filov vil gå av. Filov er kjent for å være meget tyskvennlig. Det heter i Istanbul at de siste begivenhetene ikke har gjort forholdet mellom Ungarn og Romania mindre spennende.

Vestfronten. Britiske bombefly kastet over 2000 tonn bomber over Hamburg natt til lørdag. 28 britiske fly savnes etter dette angrepet. Dette var det 7. allierte luftangrepet mot Hamburg på en uke. Amerikanske bombefly angrep natt til fredag en fjordfløypllass i Nordanland. I dagslys torsdag ble Kiel og Warnemünde angrepet. 10 tyske fly ble skutt ned. Natt til lørdag angrep allierte fly Romschoid, syd for Supportal i Ruhr.

Remscheid er kontrollert for den tyske maskinværktøy-industri. 15 bombefly savnes. Andre fly angrep flyplasser i Frankrike og Nordanland. Allierte fly angrep 7 flyplasser i Nordfrankrike lørdag. 550 jagerfly, blant dem en norsk sqadron, eskorterte bombeflyene. 3 allierte fly savnes. Jagorfly som igår passerte Hamburg observerte store branner som ennå raste etter det store angrepet natt til fredag. Nye troppene til Storbritannia. En av de største kanadiske troppekontingenter som noen sinne har krysset Atlanterhavet, er nå kommet fram til Storbritannia.

Russland. Tyskene kastet nye styrker inn i slaget om Orel, men de har ikke kunnet stanse den russiske fremrykkingen. Ifølge gårdsdagens sovjetrussiske kommuniko står de i stanse den russiske fremrykkingen. Ifølge gårdsdagens sovjetrussiske kommuniko står de Russiske troppene nå ved et punkt 10 km fra Orel. Tyskene hadde omkring 100000 falne omkring Orel i juli. Kampene er blusset opp igjen syd for Vorosjilovgrad. Ifølge en Moskva-melding har tusenvis av tyske flykastet inn i skogene omkring Orel, og Russiske troppene jager nå flokkene av tyske soldater. - Den militære situasjonen på østfronten er nå så bedret at de utenlandske diplomator i Russland har fått beskjed om at de kan vende tilbake til Moskva fra Kujbysjov.